

บทที่ 1

สภาพปัญหาและความเป็นมาของโครงการ

1.1 สภาพปัญหาและความเป็นมา

คนเสพยาบ้าไม่ได้หมายความว่าไม่เป็นคนไม่ดี คำกล่าวข้างต้นนี้เป็นคำพูดที่บุคคลทั่วไปได้กล่าวไว้เป็นการให้กำลังใจแก่บุคคลผู้ติดยาเสพติดให้โทษ สภาพปัญหาและสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาเสพติดให้โทษในประเทศไทยนั้น มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และกลุ่มผู้ใช้แรงงานทั้งที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการและนอกสถานประกอบการ ซึ่งปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของครอบครัว เศรษฐกิจ และสภาพสังคมของทั้งในชุมชน และประเทศชาติโดยรวมรัฐบาลโดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้ตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงดังกล่าว จึงกำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติด โดยเน้นขจัดปัญหาด้านยาเสพติดให้หมดไปจากประเทศไทย โดยดำเนินการด้านการปราบปราม การป้องกัน และการบำบัดรักษาซึ่งยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นการดำเนินการในกลุ่มชุมชน สถานศึกษาและสถานประกอบการ ใน 3 กลุ่ม เป้าหมายหลักนั้น สถานประกอบการได้เป็นเป้าหมาย ที่กลุ่มผู้ใช้แรงงานที่อยู่ในสถานประกอบการให้เป็นสถานประกอบการสีขาว คือการไม่มีผู้ค้า ผู้เสพ มีการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาทั้งภาคนายจ้าง ลูกจ้าง และภาครัฐ ร่วมมือกันขจัดปัญหายาเสพติดให้หมดไปภายในเดือนธันวาคม 2546

จากสภาพปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ได้มีนโยบายอย่างชัดเจนให้เป็นสถานประกอบการ (โรงงานสีขาว) อย่างแท้จริง แต่การดำเนินงานกับสถานประกอบการเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากภารกิจหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งรับผิดชอบโครงการโรงงานสีขาว ยังขาดอัตรากำลังที่จะดำเนินการกับสถานประกอบการที่มีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวมทั้งการขาดงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนดำเนินโครงการ จากข้อจำกัดนี้ นโยบายของรัฐบาล รวมทั้งนโยบายของกระทรวงแรงงาน ต้องการให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ร่วมผนึกกำลังบูรณาการ และประสานการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์กำหนดไว้ ปัญหายาเสพติด ทั้งในส่วนราชการทุกองค์กรต้องร่วมรณรงค์ขจัดปัญหายาเสพติดให้หมดไปจากประเทศไทยเพื่อให้ลูกหลานเยาวชนปลอดภัยจากยาเสพติด

จังหวัดเชียงใหม่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดค่อนข้างรุนแรงมากเป็นอันดับต้นของภาคเหนือซึ่งจังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านตั้งอยู่ตรงข้ามจังหวัดเชียงใหม่มีแนวชายแดนติดต่อกันเป็นระยะทางประมาณ 498 กิโลเมตร ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดเพื่อสู่พื้นที่ประเทศไทย ได้แก่เขตพื้นที่อำเภอเชียงดาว เวียงแหง แม่เอย ผาง ไชยปราการ ของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนในเขตพื้นที่อำเภออื่นได้แบ่งความรุนแรงของการแพร่ระบาดยาเสพติดได้แก่ พื้นที่ลำเลียงและแพร่ระบาดยาเสพติดระดับรุนแรง และปานกลาง 15 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงแหง ไชยปราการ พร้าว แม่เอย ผาง เชียงดาว แม่แตง เมืองเชียงใหม่ อมก๋อย แม่แจ่ม สะเมิง แม่ริม หางดง สารภี ดอย

สะเก็ด โดยมีหมู่บ้านและชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด จำนวน 900 กว่าหมู่บ้าน มีจำนวนผลิตและ มีผู้ค้าจำนวน 1,785 คน ผู้เสพยาเสพติด 23,698 คน โดยมีผู้เสพยาเสพติดแบ่งเป็นผู้เสพยาบ้า 16,098 คน เฮโรอีน 3,876 คน ผีน 2,713 คน กัญชา 575 คน และสารเสพติดอื่น ๆ 436 คน จากสถานการณ์และ สภาพปัญหาเฉพาะผู้ค้าทั้งรายใหญ่ รายย่อยรวมทั้งผู้เสพยาเสพติดที่มารายงานตัวต่อทางราชการ มีจำนวน เกือบ 30,000 คน ซึ่งให้เห็นว่าสถานการณ์ความรุนแรงการแพร่ระบาดของยาเสพติด

1.2 ความเป็นมาของการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัด เชียงใหม่

ด้านความเป็นมาของการดำเนินการโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัด เชียงใหม่ จากสภาพปัญหาและสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ และของประเทศอย่าง รุนแรง คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการประกาศสงครามกับยาเสพติดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ถึงวันที่ 2 ธันวาคม 2546 โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ - 30 เมษายน 2546 เป็นแผนปฏิบัติการด้านการปราบปราม การดำเนินการกับกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ และรายย่อย การตัดวงจรของขบวนการค้ายาเสพติด และการ รายงานตัวของกลุ่มผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติด

ระยะที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม - 2 ธันวาคม 2546 เป็นแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันการ แพร่ระบาดของยาเสพติด การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ รวมทั้งในสถาน ประกอบการ แผนงานด้านการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ (ศตส.จ.ชม.) เป็นหน่วยงานประสานการปฏิบัติการตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีคณะทำงาน ศตส.จ.ชม. ซึ่งมาจากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้กำกับการปฏิบัติตามแผนงาน แต่เนื่องจาก นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงแรงงานมีนโยบายด้านยาเสพติด ตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนดเกี่ยวกับการ ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด และมอบหมายภารกิจให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ทั้งในส่วนกลาง และ ส่วนภูมิภาค ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ซึ่งภารกิจประการหนึ่งได้แก่ การ ดำเนินงานโครงการโรงงานสีขาว โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้รับผิดชอบ และในส่วน ภูมิภาคได้แก่ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานปฏิบัติงานหลัก (เจ้าภาพ) ตามแผนปฏิบัติการสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 - 2546 ได้ดำเนินโครงการโรงงานสีขาวในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป จำนวน 71 แห่ง จากสถานประกอบการทั้งหมดที่มีลูกจ้าง ที่อยู่ในระบบของกระทรวงแรงงาน 387 แห่ง คิดเป็น สถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการโรงงานสีขาวเพียงร้อยละ 18.35 ซึ่งตามนโยบายของ จังหวัดและรัฐบาลต้องการให้ประกาศเป็นจังหวัดเข้มแข็งปลอดยาเสพติดภายในเดือนกันยายน 2546 ซึ่งใน ส่วนหน่วยราชการอื่น ๆ ได้แก่ อำเภอ หมู่บ้าน ชุมชนในเขตเทศบาล ได้มีความพร้อมตามแผนปฏิบัติการ ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดและสามารถประกาศเป็นอำเภอ หมู่บ้าน และชุมชนเข้มแข็งได้ตามกำหนด แต่ สถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามที่ ศตส.จ.ชม.กำหนดเนื่องจาก แผนงานโครงการโรงงานสีขาวของสำนักงาน สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดปีงบประมาณ 2546 ได้ รับการจัดสรรงบประมาณ จากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนเงิน

30,000.- บาท เป้าหมายดำเนินการ 30 แห่ง (ขยายผลเป็นเป้าหมายดำเนินการ 33 แห่ง) และ ศตส.จ.ชม ได้มอบหมายภารกิจให้ดำเนินการสถานประกอบการปลอดภัยเสพติด หรือโครงการโรงงานสีขาว ให้ทันตามที่รัฐบาลกำหนด ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากมีภารกิจหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติโดยเร่งด่วน ขาดอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่เพราะสาเหตุสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คน ขึ้นไป ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาวอีกจำนวน 299 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ 15 อำเภอ

ตารางที่ 1.2 ข้อมูลจำนวนสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คน ขึ้นไป

จังหวัดเชียงใหม่ปี 2546

ที่	อำเภอ/กิ่ง	จำนวนสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 50 คน ขึ้นไป	สถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว	จำนวนสถานประกอบการที่ดำเนินการ (แห่ง)
1	เมืองเชียงใหม่	221	16	192
2	สันกำแพง	43	16	27
3	สารภี	25	9	16
4	หางดง	21	5	15
5	แม่ริม	17	4	13
6	สันทราย	15	7	7
7	ดอยสะเก็ด	14	2	12
8	ฝาง	10	5	5
9	สันป่าตอง	7	3	4
10	แม่ฮาย	4	1	3
11	จอมทอง	3	2	1
12	แม่แตง	3	1	2
13	เชียงดาว	2	-	2
14	กิ่งอำเภอแม่ออน	2	-	2
15	กิ่งอำเภอดอยหล่อ	1	-	1
	รวม 13 อำเภอ /2กิ่งอำเภอ	387	71	299

หมายเหตุ เป็นสถานประกอบการประเภทโรงงานเอกชน โรงพยาบาล สถาบันการเงิน รวม 17 แห่ง

จากข้อมูลตามตารางแสดงจำนวนสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ตั้งแต่ 50 คน ขึ้นไป เห็นว่าระยะดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระยะที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม - 2 ธันวาคม 2546 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที่ตามนโยบายที่ทางรัฐบาลจะประกาศเอาชนะยาเสพติดในวันที่ 2 ธันวาคม 2546 เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องใน

วโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2546 และจังหวัดเชียงใหม่จะประกาศเป็นจังหวัดเข้มแข็งเพื่อเอาชนะยาเสพติด ในวันที่ 8 กันยายน 2546

จากสภาพความจำเป็นและเป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานประกอบการและลูกจ้างในสถานประกอบการให้สอดคล้องกับการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนเนื่องจากลูกจ้างและครอบครัวของลูกจ้างเป็นผู้อาศัยในหมู่บ้านและชุมชน เมื่อชุมชนปลอดจากยาเสพติด แต่สถานประกอบการยังมีลูกจ้างยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ เพื่อให้สอดคล้องการดำเนินงานและนโยบายของกระทรวงแรงงานได้กำหนดภารกิจการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างชัดเจน ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะผู้แทนกระทรวงแรงงานประจำจังหวัดเชียงใหม่ไปดำเนินการหาแนวทางและวิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติดในสถานประกอบการโดยให้สถานประกอบการขนาดกลาง และถึงขนาดใหญ่ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป จำนวน 299 แห่ง เป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติด และพร้อมที่จะประกาศเป็นสถานประกอบการที่ปลอดยาเสพติดภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2546 และให้จัดทำแผนงานโครงการดังกล่าว โดยประสานการปฏิบัติงานตามแผนกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ และกิ่งอำเภอที่ตั้งของสถานประกอบการเป้าหมายดำเนินการ และหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานประจำจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งให้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 100,000.- บาท (หนึ่งแสนบาท) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายต่อไป

1.3 ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่

ตามแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)และนโยบายของรัฐบาลได้กำหนดให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลโดยยึดหลัก "การป้องกันนำหน้าการปราบปรามผู้เสพติดได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับโทษโดยเด็ดขาด"

จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสาขาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ 2546 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ "คน ครอบครัว ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุข มีคุณธรรมมีภูมิคุ้มกันอยู่ในสังคมที่เข้มแข็งปลอดภัยจากยาเสพติด และทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด"

(1) ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลได้กำหนดในส่วนราชการ กระทรวง ทบวงกรม และจังหวัดได้ใช้แนวทางยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลกำหนดมาเป็นแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ดังนี้

1.1 แผนสกัดกั้นยาเสพติดแนวชายแดน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนทั้งทางบกและตามแนวชายฝั่งควบคู่กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนตามแนวชายแดนในการสร้างองค์กรชุมชนเป็นองค์กรสกัดกั้นยาเสพติดร่วมกับหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

1.2 แผนการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยกำหนดให้มีการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดและระดับความรุนแรงของปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่ที่มีการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เป็นผู้ดำเนินการ และส่วนสำคัญตามแผนแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านสถานประกอบการ ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชน กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานร่วมประสานทางด้านการลดปัญหาการแพร่กระจายของยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ

1.3 แผนรณรงค์ป้องกันยาเสพติด วัตถุประสงค์ของแผนเพื่อหยุดยั้งคนรุ่นใหม่และเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยศึกษาและวัยทำงาน ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นการร่วมสร้างจิตสำนึกของชุมชนครอบครัว และองค์กรต่าง ๆ ร่วมรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเยาวชน และลดความรุนแรงของปัญหาแพร่ระบาดของยาเสพติด

1.4 แผนป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา เป็นแผนที่กำหนดลดอัตรากลุ่มเสี่ยงเยาวชนสถานศึกษาไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

1.5 แผนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การช่วยเหลือดูแลและฟื้นฟูสภาพร่างกายจิตใจของผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติด ซึ่งเป็นประชาชน เยาวชนในสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงานโดยใช้กระบวนการบำบัดรักษาทางการแพทย์ และเป็นการตัดวงจรการแพร่ระบาดของยาเสพติด

1.6 แผนการปราบปราม เป็นการกำหนดแผนการปราบปรามทำงานโครงสร้างของระบบการผลิต การจำหน่าย และกลุ่มผู้มีอิทธิพล ที่มีผลประโยชน์ด้านยาเสพติด

1.7 แผนการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการประสานและบูรณาการปฏิบัติตามแผน ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรประชาชน ให้เกิดการระดมสรรพกำลังแก้ไขยาเสพติด และสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

(2.) แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการจังหวัดเชียงใหม่

ตามแผนยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติดและแผนปฏิบัติการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ตามนโยบายของรัฐบาล จะเห็นความจำเป็น และภารกิจสำคัญประการหนึ่งของกระทรวงแรงงานและหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานทุกส่วนทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จะต้องรับภารกิจด้านการป้องกันการแพร่ระบาดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของกระทรวงแรงงาน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ที่จะต้องรณรงค์เฝ้าระวัง และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานกับเจ้าของสถานประกอบการ ให้เป็นสถานประกอบการที่เข้มแข็ง และปลอดยาเสพติด กระทรวงแรงงานได้กำหนดแผนงานด้านป้องกัน ยาเสพติดในส่วนภารกิจของกระทรวง จำนวน 10 แผนงาน ที่จะต้องดำเนินการด้านยาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด โครงการโรงงานสีขาว โครงการแสดงเจตจำนงไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โครงการกีฬาในโรงงาน เป็นต้น ในระดับหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานในส่วนภูมิภาคให้เกิดการประสานและบูรณาการแผนปฏิบัติการ

ด้านยาเสพติดของกระทรวง ซึ่งมอบหมายให้แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบนั้น จากคำกล่าวของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวไว้ว่า "ปัญหาเสพติดต้องให้ทุกส่วนร่วมรณรงค์กับปัญหาให้หมดไป" ดังนั้นการศึกษาโครงการนี้จะเน้นแนวทางการจัดทำโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด วิธีการดำเนินงานและประสานแผนปฏิบัติกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างแบบตรวจติดตามประเมินผล และขั้นตอนแนวทางการส่งผู้เสียหายเสพติด ที่เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการเข้าบำบัดรักษา ซึ่งแนวทางนี้จะใช้เป็นตัวอย่างวิธีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงแรงงาน ในส่วนภูมิภาคที่เข้าไปดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านยาเสพติด โดยเฉพาะขณะนี้รัฐบาลและศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศตส.จ) ประกาศนับถอยหลัง 60 วัน (วันที่ 1 ตุลาคม 2546) เพื่อดำเนินต่อสู้เพื่อเอาชนะ ยาเสพติดถวายเป็นหลวง ซึ่งสถานประกอบการ และผู้ใช้แรงงานกระทรวงแรงงานจะต้องเป็นหน่วยปฏิบัติงานหลัก (เจ้าภาพ) ดำเนินการจัดการปัญหาเสพติดให้หมดไป ซึ่งการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกำหนดไว้

1.4 วัตถุประสงค์การศึกษาโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ได้รับมอบหมายจากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ (ศตส.จ.ชม.) โดยให้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้สามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถานประกอบการในระบบของกระทรวงแรงงานที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คน ขึ้นไป จำนวนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของโครงการโรงงานสีขาว ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งมีอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่อีก จำนวน 299 แห่งที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการโรงงานสีขาว ซึ่งนโยบายของรัฐบาลและจังหวัดเชียงใหม่ต้องดำเนินการให้ชุมชนหมู่บ้าน อำเภอ และทุกส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน ให้เป็นจังหวัดเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 2 ธันวาคม 2546 จากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ จึงมอบหมายให้สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ หาแนวทางดำเนินการกับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คน ขึ้นไป เป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติด ภายในระยะเวลาดังกล่าว และได้ดำเนินการอนุมัติงบประมาณของ ศตส.จ.ชม. จำนวน 105,750.- บาท (หนึ่งแสนห้าพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ โดยให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม - 31 สิงหาคม 2546 พร้อมทั้งให้ดำเนินการในรูปแบบประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งให้ใช้แนวทางโครงการโรงงานสีขาว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นแนวทางปฏิบัติ และปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้เหมาะสมกับสถานะจำกัดด้านต่าง ๆ จากการดำเนินการโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ตามผลสำเร็จบรรลุแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ นั้น เห็นว่าควรมีการศึกษาผลสำเร็จปัญหาอุปสรรคและข้อสังเกตสำหรับนำมาวิเคราะห์ใช้เป็นแนวทางในการที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดเชียงใหม่จะต้องดำเนิน โครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดของจังหวัดในสถานประกอบการของระบบกระทรวงแรงงานที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คนลงมาซึ่งยังมีจำนวนอีก 7,486 แห่ง จากจำนวนสถิติของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีสถานประกอบการ ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม

2546 จำนวน 7,873 แห่ง ลูกจ้าง 125,335 คน ซึ่งสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คน ลงมา ที่จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดปีงบประมาณ 2547 ซึ่งแผนปฏิบัติการของกระทรวงแรงงานมอบหมายภารกิจให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องในกลุ่มผู้ใช้แรงงานและสถานประกอบการที่อยู่ในระบบของกระทรวงแรงงานแรงงานวัดอุประสงค์ การศึกษาโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อ

1. เพื่อวิเคราะห์ผลสำเร็จการดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งภายหลังการดำเนินงานแล้วเสร็จตามโครงการแล้ว คณะทำงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ยังไม่ได้สรุปผลการวิเคราะห์ที่ส่งผลดี ปัญหาอุปสรรค ของโครงการ

2. เพื่อนำผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของโครงการใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการดำเนินงานและใช้เป็นการจัดข้อมูล จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คนลงมาในปีงบประมาณ 2547 ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

(1) การแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ โดยที่ตามนโยบายแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดของรัฐบาลกำหนดว่า “ให้ทุกส่วนราชการทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรประชาชนระดมกำลังจัดการกับปัญหาของยาเสพติด ให้หมดไปจากประเทศไทย” เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ วันที่ 5 ธันวาคม 2546 สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ได้เสนอคำสั่งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินโครงการประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านปราบปรามยาเสพติด เป็นประธานคณะทำงาน และคณะทำงานประกอบด้วย ปลัดจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอเป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ตั้งสถานประกอบการเป้าหมายดำเนินการหัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงแรงงานประจำจังหวัด โดยมีแรงงานจังหวัดเป็นเลขานุการคณะทำงาน และหัวหน้าฝ่ายแผนงานโครงการ สำนักงานแรงงานจังหวัดเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน นายไพยม อภัยสุวรรณ พร้อมทั้งให้คณะทำงานที่มีหน้าที่กำหนดแนวทางและเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสถานประกอบการเพื่อรองรับว่าเป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติด ขยายผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดไปสู่สถานประกอบการและกลุ่มผู้ใช้แรงงานให้เป็นสถานประกอบการเข้มแข็งเพื่อเอาชนะยาเสพติด

(2) การหาแนวทางและการกำหนดเป้าหมายดำเนินโครงการ โดยการกำหนดแนวทางดำเนินโครงการเพื่อให้สถานประกอบการเป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติดอย่างแท้จริงได้เสนอคณะทำงานโครงการเห็นควรใช้แนวกำหนดเกณฑ์มาตรฐานโครงการ โรงงานสีขาวของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมาเป็นมาตรฐานในการตรวจรับรองว่าเป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติดแต่ให้ลดขั้นตอนบางประการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

(3) เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดมีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานมีผลสำเร็จหรือมีปัญหาอุปสรรคใดที่จะต้องปรับกระบวนการของโครงการให้เหมาะสมต่อไป

(4) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงแรงงานที่จะต้องรับผิดชอบการปฏิบัติการเกี่ยวกับยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน เนื่องด้วยปัจจุบันการปฏิบัติการกิจต้องเป็นในแบบบูรณาการ ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มิใช่เป็นการกิจของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานทุกหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

(5) เพื่อสรุปผลความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนโดยเฉพาะความร่วมมือการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการของผู้บริหารสถานประกอบการ และเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ รวมถึงลูกจ้างในสถานประกอบการและชุมชน ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการนั้น ๆ ด้วย

1.5 ขอบเขตการศึกษาการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่

ตามแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งดำเนินการให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ที่อยู่ในระบบของกระทรวงแรงงาน ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 299 แห่ง ในพื้นที่ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ อนุมัติให้สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่เป็นหน่วยปฏิบัติการหลัก ร่วมกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัด ดำรงจตุรจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ และกิ่งอำเภอในท้องที่ตั้งของสถานประกอบการ ดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 2 ธันวาคม 2547 ในการศึกษาการดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะเพื่อเสนอผลงานการประเมินแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน 7 ว ผู้เสนอผลงาน (นายไพยม อภัยสุวรรณ) ตามคำสั่งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ (ศตส.จ.ชม.) ที่ 19/2546 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการโดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ (นายปริญญา ปานทอง) เป็นประธานคณะกรรมการ และมีแรงงานจังหวัดเชียงใหม่เป็นคณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ ซึ่งผู้เสนอผลงานการประเมินแต่งตั้งดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน 7 ว เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยปฏิบัติการในคณะกรรมการดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ในการศึกษาการดำเนินงานโครงการได้กำหนดขอบเขตการศึกษาโครงการไว้ดังนี้

(1) การศึกษาผลสำเร็จของโครงการปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในขณะดำเนินโครงการในสภาวะงบประมาณ อัตราค่าจ้าง และระยะเวลาที่จำกัด ในการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ที่มีเป้าหมายดำเนินการสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 50 คน

ขึ้นไป จำนวน 299 แห่ง ลูกจ้าง 23,566 คน ซึ่งสถานประกอบการดังกล่าวตั้งกระจายอยู่ในพื้นที่ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่

(2) การศึกษาและวิเคราะห์ความร่วมมือของผู้บริหารเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ลูกจ้างในสถานประกอบการ ชุมชนใกล้เคียงที่ตั้งของสถานประกอบการในการดำเนินงานตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การสร้างความเข้มแข็งเพื่อเอาชนะยาเสพติด รวมทั้งศึกษาความร่วมมือของครอบครัว และชุมชน ในการบำบัดรักษาตามกระบวนการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด กรณีลูกจ้างในสถานประกอบการติดยาเสพติด

(3) ศึกษาความเหมาะสมแนวทางและวิธีดำเนินงานของเจ้าหน้าที่คณะทำงานดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่รวมทั้งการวิเคราะห์ผลสำเร็จ และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการใช้เป็นแนวทางข้อมูลการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2

ทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1 ความหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(1) ความหมายของยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หมายถึง สารเคมีหรือวัสดุชนิดใด ๆ หรือพืชเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีต่าง ๆ จะก่อให้เกิดผลต่อ ร่างกาย และจิตใจ

(2) ประเภทของยาเสพติด ยาเสพติดแบ่งตาม พรบ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ออกเป็น 4 ลักษณะ

2.1 ยาเสพติดประเภทกดประสาท หมายถึง ยาเสพติดหรือสารเสพติด ที่มีฤทธิ์ กดประสิทธิภาพการรับรู้ความรู้สึกให้เคลิบเคลิ้ม เลื่อนลอย สมองมึนงง ง่วงซึม ถ้าเสพเป็นระยะเวลาาน จะทำให้ร่างกายทรุดโทรมขาดภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดประเภทนี้ได้แก่ ฝิ่น เฮโรอีน มอร์ฟีน สารระเหย ยาแก้ไอประสาท เป็นต้น

2.2 ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท หมายถึง ยาเสพติดหรือสารระเหยที่ออกฤทธิ์ ยาจะไปกระตุ้นทำให้เกิดอาการตื่นเต้น สับสน กระวนกระวายใจ หัวใจเต้นเร็วกว่าปกติ ประสาทค้ำงนอนไม่หลับ เกิดอาการเครียดทางร่างกายและจิตใจ ยาเสพติดประเภทนี้ได้แก่ ยาบ้า โคลเคน กระทั่งอม เป็นต้น

2.3 ยาเสพติดประเภทหลอนประสาท หมายถึง ยาเสพติดที่เสพเข้าสู่ร่างกาย จะทำให้ประสิทธิภาพในการรับรู้ของผู้เสพทำงานผิดปกติ เกิดความคิดสับสนกังวล หวาดระแวง ควบคุมตนเองไม่ได้ ยาเสพติดประเภทนี้ได้แก่ ยาเค เป็นต้น

2.4 ยาเสพติดประเภทผสมผสาน หมายถึง ยาเสพติดที่ออกฤทธิ์หลายลักษณะผสมผสานกัน คือทั้งกระตุ้น กดและหลอนประสาท เช่นกัญชา เป็นต้น

(3) ประเภทและชนิดยาเสพติด

3.1 ฝิ่น (Opium) เป็นลักษณะพืชล้มลุกที่ปลูกในพื้นที่ชุ่มชื้นและมีอากาศเย็นพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 700 เมตรขึ้นไป ลักษณะการเก็บผลผลิตโดยการกรีดขางจากผลของฝิ่น จะมีสารอัลลอยด์ ซึ่งเป็นสารที่ใช้เสพ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายจะมีอาการมึนงง เคลิบเคลิ้ม โดยฝิ่นจะนำมาแปรรูปทางเคมี ได้สารเสพติดชนิดอื่น ๆ ได้แก่ เฮโรอีน และมอร์ฟีน

3.2 มอร์ฟีน (Morphine) เป็นสารที่สกัดทางกระบวนการเคมีจากฝิ่นโดยผสมกับสารเคมีบางชนิด ทางกรแพทย์ใช้มอร์ฟีนเป็นยาระงับอาการปวดเจ็บที่เกิดจากบาดแผลจากการผ่าตัด มอร์ฟีนมีฤทธิ์ทำให้ประสาทเกิดการเคลิบเคลิ้ม และมีฤทธิ์รุนแรงกว่าฝิ่น 8 – 10 เท่า

3.3 เฮโรอีน (Heroin) คือสารเสพติดที่ได้รับจากการสกัดทางเคมีของมอร์ฟีนโดยที่มอร์ฟีนทำปฏิกิริยา กับสารเคมีบางชนิดได้สารเสพติดประเภทเฮโรอีน มีฤทธิ์ร้ายแรงทำให้ผู้ที่เสพเฮโรอีน เป็นจำนวนมาก ร่างกายทรุดโทรม สมองเสื่อมทำให้น่าไปสู่ปัญหาด้านสังคมอื่น ๆ

3.4 ยาบ้า (Methamphetamine) มีลักษณะเป็นเม็ดกลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6-8 มิลลิเมตร หนาประมาณ 3 มิลลิเมตร มีสีต่าง ๆ เช่น ส้ม ม่วง น้ำตาล เหลือง เขียว เป็นต้น โดยมีสัญลักษณ์ตามแหล่งผลิตมีปริมาณมาก

3.5 ยาอี (Ecstasy) เป็นยาเสพติดที่มีลักษณะเป็นเม็ดกลมแบน เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8 – 12 มิลลิเมตร มีสัญลักษณ์เป็นตัวอักษรหรือรูปสัตว์ต่าง ๆ ยาอีเป็นยาที่ออกฤทธิ์ทำลายประสาทอย่างร้ายแรงมีอาการกระตุ้นระบบประสาท หัวใจเต้นเร็ว ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้นำไปสู่พฤติกรรม เสื่อมเสีย ต่าง ๆ

3.6 ยาเค (ketamine) ลักษณะเป็นน้ำบรรจุในขวดสีชาป้องกันแสง โดยทั่วไป ยาเคทางการแพทย์นำมาใช้ในการผ่าตัดคนไข้ แต่มีผู้นำมาเสพโดยการสูดดม ทำให้เกิดอาการเคลิบเคลิ้ม ความคิดสับสนประสาทหลอน เกิดภาพลวงตา

2.2 ความหมายและกระบวนการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด

คู่มือการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ เมื่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และสถานประกอบการพบมีกลุ่มผู้ใช้แรงงานเสพยาหรือติดยาเสพติด จะต้องมีกระบวนการบำบัดรักษาตามกระบวนการทางการแพทย์เพื่อให้โอกาสผู้ใช้แรงงานที่เสพยาหรือติดยาเสพติดได้ เลิกจากการใช้ยาเสพติดกลับคืนสู่สังคมและครอบครัว ความหมายของกระบวนการบำบัดรักษาทางการแพทย์ได้ให้ความหมายการบำบัดรักษาไว้ดังนี้

4.1 ระบบสมัครบำบัด คือระบบที่เปิดโอกาสให้คนที่อยากเลิกจากการเสพยาเสพติดให้โทษเข้ารับการบำบัดรักษาตามกระบวนการทางการแพทย์โดยสมัครใจของตนเอง

4.2 ระบบต้องโทษ หมายถึงคนที่ติดยาเสพติดที่ถูกจับกุม และถูกพิพากษา ให้ต้องโทษตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และถูกขังอยู่ในเรือนจำของกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กฎหมายบังคับให้มีการบำบัดรักษาในสถานที่คุมขัง

4.3 ระบบการบังคับบำบัด คือการบำบัดผู้เสพยาเสพติด ประเภทเฮโรอีน กัญชา ยาบ้า และถ้าถูกจับกุม ต้องถูกส่งไปบำบัดรักษาตามสถานที่กำหนด เรียกว่า “ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ”

4.4 กระบวนการจิตบำบัดสังคมบำบัด (Matrix Programme) หมายถึง รูปแบบการบำบัดรักษาสำหรับผู้ติดยาเสพติดซึ่งมีกระบวนการให้ผู้ป่วย(ผู้เสพ) และครอบครัว สามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อมให้หายจากการเสพยาเสพติด

(5) ความหมาย พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

5.1 สถานประกอบการ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีประกาศตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 หมายถึง สถานประกอบการธุรกิจที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 6 ประเภท

บทที่ 3

การดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาในการเข้ารับตำแหน่งได้กำหนดแนวนโยบายหลัก 3 ประการ ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหาความยากจน การปราบปรามยาเสพติด การแก้ไขปัญหาด้านคอร์รัปชัน และหน่วยงานระดับกระทรวง ได้มีการเปลี่ยนนโยบายมาสู่แผนการปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ กระทรวงแรงงานกำหนดนโยบาย และแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งแผนปฏิบัติการในส่วนของกระทรวงแรงงาน ได้มอบหมายให้หน่วยงานระดับกรมในสังกัดดำเนินการและเริ่มดำเนินการ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2546 เป็นต้นมา ประกอบด้วยแผนการเดินรณรงค์ของกลุ่มผู้ใช้แรงงานต่อต้านยาเสพติด การแสดงเจตจำนงไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กลุ่มผู้ใช้แรงงานข้าราชการเจ้าหน้าที่และครอบครัว การอบรม อาสาสมัครแรงงานด้านยาเสพติด การแข่งขันกีฬาในโรงงาน การแข่งขันฟุตบอล “เลเบอร์คัพ” และโครงการ “To be number one” เป็นต้น

ในส่วนของหน่วยงานสังกัดกระทรวง ในระดับภูมิภาคนอกเหนือจากแผนปฏิบัติการที่กระทรวงได้มอบหมายให้ดำเนินการแล้ว ในส่วนของแผนการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับจังหวัดเชียงใหม่ (ศตส.จ.ชม.) ยังได้มอบหมายภารกิจด้านยาเสพติด ซึ่งกลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการเพื่อให้สถานประกอบการที่มีพนักงานลูกจ้างรวมทั้งครอบครัว ได้ร่วมกันสร้างความเข้มแข็ง เอาชนะยาเสพติดให้สอดคล้องกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสถานศึกษาในการดำเนินการเอาชนะยาเสพติดให้หมดไป ซึ่งตามแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดที่ได้ดำเนินการ ในระดับหน่วยงานสังกัดกระทรวงในส่วนภูมิภาค ได้แก่ โครงการโรงงานสีขาว โครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด โครงการกีฬาในโรงงาน การแสดงเจตจำนงไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด นั้น จากผลการปฏิบัติงานตามแผนงานดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานสังกัดกระทรวงในส่วนภูมิภาค ได้มีการประสานและบูรณาการแผนปฏิบัติการ โดยทุกหน่วยงานสังกัดกระทรวง ได้ร่วมจัดทำโครงการต่าง ๆ ทั้งที่ได้รับความมอบหมายจากระดับกรม กระทรวง และระดับจังหวัดได้ให้ดำเนินการด้านยาเสพติดระหว่างหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานกับหน่วยงานระดับกระทรวง และศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับจังหวัดและอำเภอ ได้วิเคราะห์และประเมินผล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานในส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับการร่วมแผนปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ในสถานประกอบการจังหวัดเชียงใหม่ (จากข้อมูลจังหวัดที่ได้รับอนุมัติโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด ปี 2546 งบประมาณจากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด เป้าหมายดำเนินการ 299 สถานประกอบการ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ) โดยแบ่งระยะการดำเนินงานออกเป็น 2 ช่วงระยะตามที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ และรัฐบาลกำหนด ได้แก่ ระยะแรกเริ่มดำเนินการโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2546 ถึง วันที่

31 กรกฎาคม 2546 และระยะที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2546 ถึง วันที่ 31 สิงหาคม 2546 เพื่อให้ทันตามกำหนดประกาศเป็นจังหวัดเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดภายในวันที่ 8 กันยายน 2546

3.1 แนวทางการดำเนินโครงการ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ อนุมัติให้สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการจัดทำโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด โดยเน้นให้เป็นสถานประกอบการที่อยู่ในระบบของกระทรวงแรงงาน มีความเข้มแข็งสามารถเอาชนะยาเสพติด ตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงแรงงาน และจังหวัดเชียงใหม่ เป้าหมายดำเนินการในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการโรงงานสีขาวของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จำนวน 299 แห่ง ลูกจ้างที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 23,566 คนเศษ พร้อมทั้งให้สำนักงานแรงงานจังหวัด หาแนวทางวิธีการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม 2546 และให้ระดมสรรพกำลังหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานภายในจังหวัด ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ 1 กิ่งอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ดำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ประสานการปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมทั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ (ศตส.จ.ชม.) อนุมัติงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จำนวน 105,750 บาท สำหรับดำเนินการโครงการ สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ได้ร่วมประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในฐานะแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นคณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ ตามคำสั่ง ศตส.จ.ชม.ที่ 19/2546 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2546 กำหนดแนวทางการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

- (1) การประชุมกับส่วนราชการหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนดำเนินโครงการให้เป็นไปตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติด แผนปฏิบัติการ และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
- (2) สสำรวจข้อมูล โดยประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นผู้รวบรวมข้อมูล เช่น จำนวนสถานประกอบการที่มีจำนวนลูกจ้าง สำนักงานประกันสังคม ในระดับจังหวัด
- (3) จัดทำโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด กำหนดแผนปฏิทิน ปฏิบัติงานและรายละเอียดต่าง ๆ ที่มีประกอบในโครงการ เพื่อขออนุมัติดำเนินการและอนุมัติงบประมาณดำเนินโครงการ
- (4) เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ตามแผนงานโครงการซึ่งควรมีการประสานแผนปฏิบัติทั้งหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานระดับพื้นที่สำนักงานสาธารณสุข / อำเภอ / สถานีอนามัย ดำรวจภูธรจังหวัด สถานตำรวจภูธรอำเภอ / กิ่งอำเภอ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ และกิ่งอำเภอ โรงพยาบาลชุมชนระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดการประสานการปฏิบัติได้ครบกระบวนการ เช่น การให้ความรู้ยาเสพติด การตรวจหาสารเสพติด การบำบัดรักษา และการปราบปรามในกรณีมีผู้ค้าในสถานประกอบการ

(5) การจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนปฏิบัติงาน การแบ่งพื้นที่ และจำนวนสถานประกอบการรับผิดชอบการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการตรวจติดตาม ให้คะแนนสถานประกอบการให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

(6) การจัดทำคู่มือ “สถานประกอบการปลอดยาเสพติด” เพื่อให้กับเจ้าของและผู้รับผิดชอบด้านยาเสพติดของสถานประกอบการสำหรับใช้เป็นคู่มือดำเนินงานตามขั้นตอนที่คณะกรรมการกำหนดพร้อมตัวอย่างต่าง ๆ ที่จะต้องให้ลูกจ้างได้รับรู้

(7) จัดประชุมเจ้าของ / ผู้บริหาร / หัวหน้างาน เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด ตามนโยบายของรัฐบาลและการอธิบายวิธีการดำเนินโครงการตามคู่มือ

(8) เมื่อดำเนินการชี้แจงสถานประกอบการแล้ว ควรกำหนดระยะและให้เวลาแก่สถานประกอบการไปดำเนินการกิจกรรมตามคู่มือประมาณ 20 - 30 วัน ก่อนที่คณะกรรมการจะไปตรวจติดตามและให้คะแนนตามเกณฑ์ของโครงการ

(9) จัดประชุมคณะกรรมการและวางแผนกำหนดปฏิทินออกปฏิบัติกร ตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนงานโครงการ

(10) กำหนดออกปฏิบัติตามแผน โดยแต่ละชุดปฏิบัติการซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งควรดำเนินการดังนี้

- แจ้งกำหนดการตรวจประเมินผล การดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดให้ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายทราบ กำหนดการเพื่อเตรียมความพร้อม

- ในขั้นมาตรการตรวจสอบสารเสพติด ควรประสานกับผู้บริหารสถานประกอบการและเน้นย้ำไม่ต้องแจ้งให้พนักงานลูกจ้างทราบ เพื่อบางครั้งมีผู้เสพยา ซึ่งเป็นลูกจ้างรู้ตัว และอาจจะหยุดงาน หรือยุดเสพชั่วคราว ทำให้การตรวจสอบสารเสพติดไม่ได้ผลหรือแสดงผลการเสพ

- ประสานชุดปฏิบัติการของคณะกรรมการ ได้แก่ ดำรงในท้องที่รับผิดชอบศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขระดับอำเภอ และโรงพยาบาลชุมชนระดับอำเภอ เพื่อจัดเตรียมชุดทดสอบหาสารเสพติด กำลังเจ้าหน้าที่ ในกรณีบางสถานประกอบการมีพนักงานลูกจ้างเป็นจำนวนมาก

- ออกปฏิบัติการตามแผนปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยการใช้แบบตรวจประเมินผลตามหลักเกณฑ์ ร่วมกับหลายฝ่าย

- สรุปผลการตรวจประเมิน และโดยเฉพาะผลการตรวจพนักงานลูกจ้าง เพื่อหาสารเสพติด ถ้ากรณีชุดตรวจแบบใช้ทดสอบทั่วไป ซึ่งมีราคาถูกและเหมาะสมกับการใช้ตรวจทั่วไปในสถานประกอบการที่มีจำนวนมาก ถ้าผลแสดงเป็นบวก (Portative) ควรที่มีการตรวจหรือทดสอบซ้ำ โดยเครื่องมือทดสอบจากศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อให้การแสดงผลการทดสอบชัดเจนและแน่นอน

3.2 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

แผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัด เชียงใหม่ ตามภารกิจหลักกระทรวงแรงงาน มอบหมายให้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ในสถานประกอบการตามระบบของกระทรวงแรงงาน ได้แก่ สถาน ประกอบการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และประกาศ สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ที่กำหนดให้สถานที่ ซึ่งประกอบธุรกิจ 6 ประเภท เป็นสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของ มาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้แก่

- (1) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง
- (2) สถานีบริการที่บรรจุก๊าซให้แก่ยานพาหนะทั้งทางบก และทางน้ำ ตามกฎกระทรวงที่ ออกตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว
- (3) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการต่าง ๆ
- (4) ที่พักอาศัยในเชิงพาณิชย์ประเภทหอพัก อาคารชุดหรือเกสเฮาส์ที่ให้ผู้เช่า
- (5) สถานที่ที่ได้จัดให้มีการเล่นบิลเลียด หรือสนุกเกอร์ซึ่งเก็บค่าบริการจากผู้เล่น
- (6) โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

การเสนอความจำเป็นที่จะต้องเสนอโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด เนื่องจาก นโยบายของรัฐบาล ได้กำหนดการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้าน การปราบปรามผู้ผลิตและผู้ค้า การให้ผู้ค้า ผู้เสพยางานตัวต่อเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งการกำหนดจังหวัดต่างๆ ประกาศเป็นจังหวัดเข้มแข็ง เพื่อเอาชนะยาเสพติด การมอบหมายให้กระทรวงแรงงานดำเนินการในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ การอบรมอาสาสมัครพลังแผ่นดิน จากความจำเป็นดังกล่าวนี้ จึงต้องมีการดำเนินโครงการสถาน ประกอบการปลอดยาเสพติด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ให้สอดคล้องกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้าน สถานศึกษา เพื่อให้ยาเสพติดหมดไปจากทุก พื้นที่อย่างเด็ดขาด โดยที่คณะทำงานดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด จังหวัด เชียงใหม่ ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการ ดังนี้

(1) การกำหนดเป้าหมายดำเนินการ

คณะทำงานดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด ได้มอบหมายให้สำนักงาน สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดร่วมกับสำนักงานประกันสังคมจังหวัด ตรวจสอบข้อมูลตามระบบ การขึ้นทะเบียนประกันสังคม โดยกำหนดให้สถานประกอบการที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการโรงงาน สีขาว และมีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมดพร้อมจำนวนลูกจ้างเพื่อ ดำเนินงานจัดทำโครงการเสนอศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ในการขออนุมัติ สนับสนุนงบประมาณดำเนินการซึ่งงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการนั้น หน่วยงานสังกัด กระทรวงแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากต้นสังกัดต่าง ๆ ไม่เพียงพอสำหรับ เป้าหมายดำเนินการจำนวนมาก โดยฐานข้อมูลและเป้าหมายดำเนินการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด

จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 50 คนขึ้นไป 387 แห่ง ในพื้นที่ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ แต่เป็นสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการโรงงานสีขาว ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 - 2546 แล้ว จำนวน 71 แห่ง เป็นสถานประกอบการประเภทให้บริการทางการแพทย์ สถาบันการเงินธนาคาร และโรงเรียนเอกชน สำหรับโรงเรียนภาคเอกชน หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการรวมสถานประกอบการดังกล่าว ที่คณะทำงานเห็นว่าพนักงาน ลูกจ้างไม่น่าที่จะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมจำนวน 17 แห่ง คงเหลือเป้าหมายดำเนินการ 299 แห่ง ลูกจ้าง 23,566 คน แยกเป็นรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 3.2 แยกรายละเอียดสถานประกอบการเป็นรายอำเภอ

ลำดับ ที่	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	จำนวนสถาน ประกอบการมี ลูกจ้าง 50 คน ขึ้นไป (แห่ง)	สถานประกอบการ ผ่านมาตรฐาน โรงงานสีขาว (แห่ง)	ประเภทโรงเรียน โรงพยาบาล/ การเงิน (แห่ง)	สถานประกอบ การเป้าหมาย โครงการ (แห่ง)
1	เมืองเชียงใหม่	221	16	13	192
2.	สันกำแพง	43	16	0	27
3.	สารภี	25	9	0	16
4.	หางดง	21	5	1	15
5.	แม่ริม	17	4	0	13
6.	สันทราย	15	7	1	7
7.	ดอยสะเก็ด	14	2	0	3
8.	ฝาง	10	5	2	3
9.	สันป่าตอง	7	3	0	4
10.	แม่เอย	4	1	0	3
11.	จอมทอง	3	2	0	2
12.	แม่แตง	3	1	0	2
13.	เชียงดาว	1	0	0	1
14.	กิ่งอำเภอแม่ออน	2	0	0	2
15.	กิ่งอำเภอดอยหล่อ	1	0	0	1
รวม	13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ	387 แห่ง	71 แห่ง	17 แห่ง	299 แห่ง

(2) การจัดทำโครงการเพื่อของบประมาณ

คณะกรรมการดำเนินงานสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ได้ประชุมและมอบหมายให้แรงงานจังหวัดเชียงใหม่ จัดทำรายละเอียดเพื่อเสนอขออนุมัติงบประมาณจากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการย่อยเพื่อกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจสถานประกอบการ เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับใช้เป็นเกณฑ์การตรวจประเมินผลการดำเนินงานสถานประกอบการปลอดยาเสพติด โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ อนุมัติงบประมาณ จำนวน 105,750 บาท (หนึ่งแสนห้าพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน) และสนับสนุนชุดทดสอบหาสารเสพติดในการใช้ตรวจหาสารเสพติดลูกจ้าง ตามเป้าหมายดำเนินการจำนวน 12,000 ชุด คิดเป็นมูลค่า 24,000 บาท โดยงบประมาณดังกล่าวสำหรับเป็นค่าจัดประชุมนายจ้าง ค่าวิทยากรอบรมความรู้แก่ลูกจ้าง เกี่ยวกับยาเสพติด ค่าป้ายและประกาศเกียรติคุณสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการ ค่าจัดทำชุดคู่มือการดำเนินโครงการให้แก่สถานประกอบการ ค่าจัดพิมพ์สิ่งตีพิมพ์เผยแพร่ความรู้ยาเสพติด และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงแก่ชุดปฏิบัติการตรวจประเมินผลโครงการ

(3) การกำหนดหลักเกณฑ์ประเมินผลโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ และเกณฑ์คะแนน

คณะกรรมการโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด มีหน้าที่ตรวจสอบติดตามและประเมินผลสถานประกอบการตามโครงการ เพื่อคัดเลือกสถานประกอบการตามเกณฑ์สถานประกอบการปลอดยาเสพติด โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. นายจ้างมีจิตสำนึกในการร่วมรณรงค์ (มีนโยบาย 20 คะแนน)
 - () มีการควบคุม สอดส่องดูแล ให้สถานประกอบการปลอดยาเสพติด
 - () ประวัตินักงานลูกจ้าง สถานประกอบการ
 - () ให้ความร่วมมือเจ้าหน้าที่ทางราชการ เพื่อให้สถานประกอบการปลอดยาเสพติด และรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล
 - () อื่น ๆ ที่นายจ้างแสดงถึงการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. มีคณะกรรมการรับผิดชอบ มีกระบวนการตรวจสอบ (20 คะแนน)
 - () มีคำสั่งคณะกรรมการรับผิดชอบ สอดส่องดูแลภายในสถานประกอบการให้ปลอดยาเสพติด
 - () คณะทำงานปฏิบัติงานตามคำสั่งอย่างเข้มแข็ง / รายงานพฤติกรรมลูกจ้างที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้นายจ้างทราบ
 - () มีเอกสารดำเนินการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด ให้ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนและมีความต่อเนื่องจนสามารถบรรลุผลสถานประกอบการปลอดยาเสพติด
 - () มีการดำเนินการอื่น ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินการ เช่น ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานราชการที่ดำเนินการเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

3. มีป้ายหรือประกาศ (15 คะแนน)
 - () มีป้ายประกาศตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีที่ออกตามความ พรบ. มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543
 - () ติดประกาศไว้ในจุดพนักงานลูกจ้างเห็นได้ชัดเจน
4. มีกิจกรรมรณรงค์ (10 คะแนน)
 - () จัดกีฬาต้านยาเสพติด
 - () จัดดนตรี / เรียงความ / ตอบปัญหา หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เข้าข่ายต่อต้านยาเสพติด
5. มีการตรวจสอบสุขภาพ (10 คะแนน)
 - () มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี / ตรวจหาสารเสพติดพนักงาน / ลูกจ้าง
 - () มีการตรวจ / จัดกิจกรรมเพื่อตรวจสอบสุขภาพพนักงานหรือวิธีการอื่น
6. มีการให้ความรู้พนักงาน / ลูกจ้าง (15 คะแนน)
 - () มีการประชุม เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด
 - () มีการอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด
 - () มีการจัดนิทรรศการ / ภาพโปสเตอร์ เกี่ยวกับยาเสพติด
7. ไม่พบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (10 คะแนน)
 - () คณะทำงานที่รับผิดชอบสอดส่องดูแลภายในสถานประกอบการให้การให้ปลอดยาเสพติดให้การยืนยันพฤติกรรมดังกล่าว
 - () การสอบถามพนักงานทั่วไป / ตรวจเช็คจากกลุ่มบุคคลกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดหรือวิธีการอื่น ๆ ที่จะสามารถทราบเบาะแสพนักงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

แบบตรวจสอบสถานประกอบการปลอดยาเสพติด

ชื่อ สถานประกอบการ

ที่ตั้ง

โทรศัพท์.....ประเภทกิจการ.....

จำนวนลูกจ้าง คน ชาย..... คน หญิง.....คน

ผู้ให้ข้อมูล (สถานประกอบการ).....ตำแหน่ง.....

รายการ	คะแนน	ผลตรวจ	หมายเหตุ
1. มีนโยบายในการป้องกันยาเสพติด	20		
2. มีป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด	15		
3. มีคณะทำงานรับผิดชอบ	20		
4. มีการให้ความรู้พนักงาน	10		
5. มีกิจกรรมรณรงค์	10		
6. มีการตรวจสอบสุขภาพ	10		
7. ไม่มีผู้เสพ ผู้ขาย ผู้ซื้อ และผู้ผลิต	15		
รวม	100		

1. ลงชื่อผู้ตรวจ 3. ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

2. ลงชื่อผู้ตรวจ 4. ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

แบบรายงานผลการทดสอบหาสารเสพติดถูกจ้างในสถานประกอบการปลอดภัย

ชื่อ สถานประกอบการ

ที่ตั้ง

วันที่ เดือน พ.ศ.

	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ผลการตรวจสอบ	
			Negative	Positive

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ.....เจ้าของสถานประกอบการ / ผู้แทน

(.....)

ตำแหน่ง

(4.) การจัดประชุมเจ้าของสถานประกอบการ กลุ่มเป้าหมายโครงการ

คณะกรรมการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดภัยเขตจังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดเชิญเจ้าของสถานประกอบการ ผู้บริหารระดับสูง เจ้าหน้าที่บริหารงานฝ่ายบุคคล และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับยาเสพติดของสถานประกอบการทั้ง 299 แห่ง จำนวนประมาณ 400 คน เพื่อเข้าร่วมประชุมชี้แจงนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงแรงงาน ของจังหวัดพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดวิธีการดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดภัยเขตจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ผู้บริหารสถานประกอบการไปดำเนินการตามคู่มือที่คณะกรรมการจัดทำและแจกจ่ายให้สถานประกอบการ โดยที่มีผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ผู้แทนศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด ผู้แทนด้านการปราบปราม (ฝ่ายตำรวจ) ผู้แทนด้านบำบัดรักษา (ฝ่ายสาธารณสุข) และคณะกรรมการดำเนินโครงการ โดยกำหนดให้สถานประกอบการดำเนินการตามขั้นตอนของคู่มือ 7 ขั้นตอน

- การอบรมให้ความรู้ มีการจัดอบรมให้ความรู้ ด้านยาเสพติดให้แก่พนักงานลูกจ้าง โดยวิทยากรจากสถาบันตำรวจภูธรระดับอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และที่ทำการปกครองอำเภอ เป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้ แก่พนักงานลูกจ้าง เกี่ยวกับความรู้และชนิดของยาเสพติด โทษของยาเสพติด การแจ้งเบาะแสของเครือข่ายยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และกระบวนการบำบัดรักษาสำหรับพนักงานลูกจ้าง และครอบครัวผู้เสพยาเสพติด ระยะเวลาการอบรมสถานประกอบการ 1 - 2 วัน โดยคณะกรรมการดำเนินโครงการ เป็นผู้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดอบรม และสนับสนุนคณะวิทยากร ซึ่งจะดำเนินการในสัปดาห์แรกภายหลังจากการประชุมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการทราบ

- การจัดปิดประกาศ เกี่ยวกับความรู้และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2543 เพื่อให้พนักงานลูกจ้างได้มีความรู้ถึงโทษของยาเสพติด

- การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านยาเสพติด โดยให้เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการแต่งตั้งพนักงานลูกจ้างเป็นเจ้าหน้าที่ประจำสถานประกอบการรับผิดชอบและดูแลพนักงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

- การจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โดยให้สถานประกอบการต่าง ๆ ดำเนินการใช้เวลาว่าง ช่วงพักกลางวันหรือตอนก่อนเลิกงาน เพื่อให้ลูกจ้างได้มีการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การนันทนาการ กีฬา และอื่น ๆ ตามเหมาะสมของแต่ละแห่ง โดยมีการจัดกิจกรรมดังกล่าว เพื่อวัตถุประสงค์การรักษาสุขภาพและไม่ใช้เวลาว่างยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

- การประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านยาเสพติด เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการจะต้องประกาศเจตนารมณ์และให้ถือเป็นนโยบายรณรงค์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ความร่วมมือกับหน่วยงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

5. การอบรมให้ความรู้ชุดปฏิบัติการตรวจสอบการ

คณะกรรมการประเมินโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาศัพตจังหวัดเชียงใหม่

แต่งตั้งชุดปฏิบัติการตรวจสอบประเมินผลสถานประกอบการ ตามเป้าหมาย 299 แห่ง โดยแบ่งชุดปฏิบัติการออกเป็น 6 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ประกอบด้วย แรงงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าชุดและหัวหน้าฝ่ายแผนงานโครงการ สำนักงานแรงงานจังหวัดเป็นเลขานุการชุด พร้อมทั้งประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ ผู้กำกับการตำรวจภูธรอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอำเภอ โดยรับผิดชอบตรวจติดตามประเมินผลโครงการในเขตพื้นที่ อำเภอ สันทราย ผ่าง แม่ฮาด เชียงดาว จอมทอง แม่แตง ดอยสะเก็ด แม่ริม สันป่าตอง หางดง กิ่งอำเภอคอยหล่อ รวม 11 อำเภอ จำนวนสถานประกอบการเป้าหมาย 61 แห่ง

ชุดที่ 2 ประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าชุด และชุดปฏิบัติการประกอบด้วย ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอำเภอ โดยรับผิดชอบอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 64 แห่ง

ชุดที่ 3 จัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าชุด และเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการประกอบด้วย ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอำเภอ รับผิดชอบอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 64 แห่ง

ชุดที่ 4 สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าชุดรับผิดชอบสถานประกอบการในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ 64 แห่ง

ชุดที่ 5 ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าชุดรับผิดชอบสถานประกอบการเขตพื้นที่อำเภอสันกำแพง สารภี และกิ่งอำเภอแม่ฮอน รวมสถานประกอบการ 45 แห่ง

ชุดที่ 6 เป็นชุดประสานงานกับคณะกรรมการประเมินโครงการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอำเภอ และสถานประกอบการเป้าหมายดำเนินการ เพื่อการนัดหมายเตรียมความพร้อม การรวบรวมรายงานผลการปฏิบัติการแต่ละชุด เพื่อรายงานให้ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ทุกสัปดาห์ โดยมีหัวหน้าฝ่ายแผนงานโครงการ สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าชุดและผู้แทนหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัด เป็นเจ้าหน้าที่ประจำชุด

6. การตรวจติดตามประเมินผลสถานประกอบการ

แนวทางและขั้นตอนการตรวจติดตาม ประเมินผลสถานประกอบการปลอดภัยอาศัพตจังหวัดเชียงใหม่ ชุดปฏิบัติการตรวจติดตามประเมินผลโครงการ ได้ดำเนินการวิธีการ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของโครงการ และให้สถานประกอบการดังกล่าวตามเป้าหมายโครงการเป็นสถานประกอบการปลอดภัยอาศัพตอย่างแท้จริง คณะทำงานดำเนินการโครงการสถานประกอบการปลอดภัยอาศัพตจังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนก่อนที่จะเริ่มตรวจประเมินผลสถานประกอบการ ดังนี้

- การเตรียมความพร้อมชุดปฏิบัติการ คณะทำงานดำเนินโครงการได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมชุดปฏิบัติการ เนื่องจากชุดปฏิบัติการเป็นเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน และเป็นเจ้าหน้าที่มาจากตำแหน่งต่าง ๆ อาจมีความรู้ ความเข้าใจ วิธีการเดียวกันด้านยาเสพติดแตกต่างกัน รวมถึงกำลังเจ้าหน้าที่แต่ละชุดมีประมาณ 5 – 7 คน ในการตรวจติดตามประเมินผล เช่นการตรวจหาสารเสพติดในพนักงานลูกจ้างบางสถานประกอบการมีเป็นจำนวนมาก บางแห่งมีลูกจ้างที่จะต้องตรวจหาสารเสพติดในเบื้องต้นประมาณ 400 คน ฉะนั้น เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในการตรวจทดสอบหาสารเสพติดในเบื้องต้น คณะทำงานจึงจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้ด้านยาเสพติด ประเภทต่าง ๆ คุณสมบัติของยาเสพติด โทษของยาเสพติด อาการของผู้เสพยาเสพติดประเภทต่าง ๆ และกระบวนการเก็บตัวอย่างปัสสาวะเพื่อทดสอบหาสารเสพติด การควบคุมพนักงานในการเก็บตัวอย่าง ซึ่งจากประสบการณ์ที่ผ่านมา มีการผสมปัสสาวะของพนักงานที่อาจเป็นผู้เสพยาเสพติดและไม่ต้องการให้บุคคลอื่น ๆ รู้ จึงขอความร่วมมือจากพนักงานด้วยกัน ผสมปัสสาวะทำให้การตรวจสอบสับสน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ก่อนลงมือปฏิบัติงานจริง

- การกำหนดระยะเวลาดำเนินงาน คณะทำงานดำเนินการโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดระยะเวลาให้กับสถานประกอบการดำเนินกิจกรรม 7 ขั้นตอนตามเกณฑ์มาตรฐานของโครงการ โดยเริ่มตั้งแต่เชิญเจ้าของและผู้บริหารสถานประกอบการเข้าฟังคำชี้แจงรายละเอียดของโครงการ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2546 และให้ระยะเวลาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 20 วัน ก่อนที่ชุดปฏิบัติการจะนัดหมายเข้าตรวจติดตามประเมินผล โดยแบ่งการตรวจติดตามประเมินผลเป็น 2 ระยะ ตามเป้าหมายที่จังหวัดเชียงใหม่กำหนดให้อำเภอต่าง ๆ ประกาศเป็นอำเภอเข้มแข็งต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ดังนี้

ระยะที่ 1 จังหวัดให้อำเภอ ชุมชน หมู่บ้าน และสถานประกอบการในอำเภอดังต่อไปนี้ประกอบด้วย อำเภอสันกำแพง สารภี หางดง สันป่าตอง แม่ริม จอมทอง คอยสะเก็ด ประกาศเป็นอำเภอเข้มแข็งต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในเป้าหมายดังกล่าวมีสถานประกอบการที่ชุดปฏิบัติการรับผิดชอบให้เป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 88 แห่ง ลูกจ้างสถานประกอบการ 9,146 คน

ระยะที่ 2 กำหนดให้อำเภอ ชุมชน หมู่บ้านและสถานประกอบการในอำเภอที่เหลือทั้งหมดจำนวน 15 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ดำเนินการประกาศเป็นอำเภอและสถานประกอบการเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2546 เพื่อจังหวัดจะประกาศเป็นจังหวัดเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดภายในวันที่ 8 กันยายน 2546 และมีสถานประกอบการที่คณะทำงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ต้องดำเนินการตามเป้าหมายโครงการ จำนวน 211 แห่ง ลูกจ้าง 14,420 คน

- การตรวจติดตามประเมินผลสถานประกอบการ

คณะกรรมการชุดปฏิบัติการตรวจติดตาม เพื่อประเมินผลสถานประกอบการตามเกณฑ์มาตรฐาน 7 ขั้นตอน ที่กำหนดไว้ในแผนงานโครงการ ซึ่งชุดปฏิบัติการทั้ง 5 ชุด ได้ดำเนินการตรวจสถานประกอบการ เป้าหมายดำเนินการทั้ง 2 ระยะ รวมสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป จำนวน 299 แห่ง ลูกจ้างสถานประกอบการ 23,560 คน ดำเนินการตรวจติดตามประเมินผล โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ เป็นศูนย์ประสานงานติดต่อ และนัดหมายกับเจ้าของและผู้บริหารสถานประกอบการ แจ้งกำหนดการตรวจล่วงหน้า แต่ได้ขอความร่วมมือเจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการไม่ต้องแจ้งพนักงานลูกจ้าง ทราบล่วงหน้า เนื่องจากเกรงว่าลูกจ้างที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งผู้ขายรายย่อย และผู้เสพจะหาทางป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตรวจพบได้

7. แนวทางและขั้นตอนภายหลังการตรวจประเมินผลสถานประกอบการ

คณะกรรมการชุดปฏิบัติการได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนภายหลังการตรวจประเมินผลสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 299 แห่ง ซึ่งได้กำหนดแนวทางไว้ประกอบด้วย

- การตรวจขั้นตอนที่ 1 – 5 ได้แก่ขั้นตอนการตรวจสอบนโยบายของผู้เป็นเจ้าของกิจการเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านยาเสพติดของสถานประกอบการ ขั้นตอนการติดป้ายประกาศและสื่อเผยแพร่ความรู้ยาเสพติด การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการด้านยาเสพติด การอบรมให้ความรู้พนักงานลูกจ้างด้านยาเสพติด เมื่อสถานประกอบการได้ดำเนินงานตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว จะมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบให้คะแนน (ตารางที่ 3.2 ข้อ 3) โดยคณะกรรมการชุดปฏิบัติการจะเป็นผู้ให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่ถ้าสถานประกอบการใดยังไม่ดำเนินการให้ครบถ้วน จะถือว่าขั้นตอนยังไม่ผ่านต้องปรับปรุงแก้ไขตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

- การตรวจทดสอบหาสารเสพติด คณะกรรมการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดแจ้งให้สถานประกอบการตามเป้าหมายดำเนินการทราบว่า สถานประกอบการที่มีลูกจ้างที่มีตั้งแต่ 50 – 100 คน จะมีการตรวจหาสารเสพติดพนักงานลูกจ้างทุกระดับ ตั้งแต่หัวหน้างาน หัวหน้าแผนก ผู้จัดการฝ่าย และพนักงาน จำนวนร้อยละ 10 ของลูกจ้าง ส่วนสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป จะดำเนินการตรวจหาสารเสพติด ร้อยละ 20 ของลูกจ้าง ทั้งหมด โดยในการตรวจหาสารเสพติดจะตรวจพนักงานลูกจ้างทีละคน และจะแจ้งผลการทดสอบให้ผู้บริหารทราบ แต่ไม่แจ้งผลให้พนักงานทราบ เมื่อพนักงานคนใดผลการทดสอบหาสารเสพติดในเบื้องต้นเป็นผลบวก (Positive) คณะกรรมการชุดปฏิบัติการจะใช้ชุดทดสอบหาสารเสพติดที่สามารถยืนยันผลการตรวจเทียบเท่าการตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ สามารถแสดงผลของสารเสพติด ถูกต้องร้อยละ 95 ซึ่งคณะกรรมการจะแจ้งรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ผู้บริหารสถานประกอบการและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และโรงพยาบาลที่ร่วมชุดปฏิบัติการพร้อมหัวหน้าชุด ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงแรงงาน จะขอความร่วมมือและให้โอกาสพนักงานที่แสดงผลการเสพยาเสพติดเข้าบำบัดรักษาในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยไม่มีการปลดออกจากการเป็นพนักงาน และให้ผู้บริหารสถานประกอบการประสานงานติดตามผลการบำบัด ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้วิธีจิตบำบัด (Matrix Program) กับสถานพยาบาลใกล้สถานประกอบการหรือใกล้บ้านของพนักงานลูกจ้าง

- การสรุปผลการติดตามประเมินผลโครงการ เมื่อคณะทำงานได้ตรวจติดตามผลการประเมินสถานประกอบการแล้ว ต้องสรุปผลการให้คะแนนตามเกณฑ์มาตรฐานโครงการ ส่งให้กับคณะทำงานดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประชุมและมีมติประกาศเป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2546 โดยที่สถานประกอบการนั้น จะต้องมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ จะดำเนินการมอบป้ายและประกาศเกียรติคุณ ให้สถานประกอบการดังกล่าว ในวันที่ 8 กันยายน 2546 ณ โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายประมวล รุจนเสรี) เป็นประธานมอบ พร้อมทั้งคัดเลือกสถานประกอบการที่มีคะแนนสูงสุด 10 อันดับแรก เป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติดดีเด่นของจังหวัดเชียงใหม่ เข้ารับชมแสดงว่าเป็นสถานประกอบการเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่

3.3 ผลการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์หลักประการสำคัญ เพื่อเป็นสถานประกอบการที่มีความเข้มแข็งสามารถเอาชนะยาเสพติดให้ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงแรงงาน และจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกาศสงครามต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยการประกาศสงครามเพื่อเอาชนะยาเสพติดเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 ถึง 2 ธันวาคม 2546 และสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2546 ถึง 31 สิงหาคม 2546 จำนวนเป้าหมายดำเนินการ 299 แห่ง ลูกจ้างประมาณ 23,566 คน ในพื้นที่ดำเนินการ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ งบประมาณดำเนินการโดยศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนงบประมาณดำเนินการ 105,750 บาท (หนึ่งแสนห้าพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน) ผลการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

(1) การจัดประชุมเจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้บริหารสถานประกอบการ เป้าหมายดำเนินการ 299 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือเข้าร่วมโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ โดยสถานประกอบการดังกล่าว เป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการโรงงานสีขาว ตั้งอยู่ในพื้นที่ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ โดยคณะทำงานดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ประชุมชี้แจงแนวทางและมาตรการตามขั้นตอนของโครงการ ในวันที่ 22 มิถุนายน 2546 ณ ห้องประชุม ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ (หลังเก่า) มีเจ้าของสถานประกอบการ หัวหน้าฝ่ายบุคคล ผู้บริหารสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการ ป้องกันยาเสพติดในสถานประกอบการ เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 299 แห่ง มีผู้เข้าร่วมประชุม 357 คน และคณะวิทยากรผู้ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะประธานคณะทำงาน แรงงานจังหวัดเชียงใหม่ หัวหน้าฝ่ายแผนงานโครงการ สำนักงานแรงงานจังหวัด ผู้แทนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ร่วมเป็นวิทยากรชี้แจงแนวทางการจัดทำโครงการการป้องกัน การปราบปราม และการบำบัดรักษาด้านยาเสพติด พร้อมทั้งได้มอบคู่มือการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ให้สถานประกอบการเพื่อเป็น แนวทางดำเนินงาน

ตาราง 3.3 (1) รายละเอียดผู้เข้าร่วมประชุมชี้แจงโครงการ

ที่	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	จำนวนสถานประกอบการ (แห่ง)	ผู้เข้าร่วมประชุมชี้แจงโครงการ (คน)	หมายเหตุ
1.	เมืองเชียงใหม่	192	220	- ผู้เข้าร่วมประชุมเป็นเจ้าของสถานประกอบการผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบุคคล และผู้รับ ผิดชอบการป้องกันยาเสพติด ของสถานประกอบการ
2.	สันกำแพง	27	32	
3.	สารภี	16	16	
4.	หางดง	15	20	
5.	แม่ริม	13	20	
6.	สันทราย	7	7	
7.	ดอยสะเก็ด	12	15	
8.	ฝาง	3	3	
9.	สันป่าดง	4	8	
10.	แม่อาว	3	3	
11.	จอมทอง	1	2	
12.	แม่แตง	2	4	
13.	เชียงดาว	1	1	
14.	กิ่งอำเภอแม่ออน	2	2	
15.	กิ่งอำเภอดอยหล่อ	1	2	
รวม	13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ	299 แห่ง	357 คน	

(2) ผลการตรวจติดตามประเมินผลสถานประกอบการ

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัด

เชียงใหม่ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดปฏิบัติการตรวจติดตามประเมินผลโครงการ จำนวน 5 ชุด โดยแบ่งความรับผิดชอบการตรวจสถานประกอบการตามพื้นที่ตั้งรายอำเภอ เริ่มดำเนินการตรวจสถานประกอบการตามขั้นตอนดำเนินการ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดนโยบายในการป้องกันด้านยาเสพติดของผู้บริหารสถานประกอบการ ซึ่งรายละเอียดแบ่งเป็น 4 ด้าน คะแนนเต็ม 20 คะแนน ประกอบด้วย ด้านการควบคุมสอดส่องดูแลให้สถานประกอบการปลอดยาเสพติด การจัดทะเบียนประวัติพนักงานทุกระดับ ให้ความร่วมมือกับ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานด้านการป้องกันยาเสพติด และการปฏิบัติให้ความร่วมมือ นโยบายต่อผู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดของรัฐบาล

ขั้นตอนที่ 2 การแต่งตั้งคณะกรรมการในสถานประกอบการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาสพติด คณะแนเต็ม 20 คณะแน แบ่งรายละเอียดเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการป้องกันและให้ความรู้ด้านยาเสพติด แก่พนักงานลูกจ้าง ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ อย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ด้านการมีเอกสารการปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติดให้คณะกรรมการชุดปฏิบัติการ ตรวจสอบได้และด้านการสนับสนุนให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เข้าไปตรวจสอบด้าน ยาเสพติดในสถานประกอบการ

ขั้นตอนที่ 3 การติคปายหรือประกาศด้านยาเสพติด คณะแนเต็ม 15 คณะแน แบ่งราย ละเอียดเป็น 3 ด้าน ได้แก่การมีประกาศตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาสพติดตาม ตัวอย่างในคู่มือที่คณะกรรมการดำเนินการ โครงการมอบให้และนำไปปิดประกาศให้พนักงานทุกคนทราบ

ขั้นตอนที่ 4 การจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โดยมีคณะแนเต็ม 10 คณะแน ตรวจสอบว่าสถานประกอบการมีการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อต่อต้านยาเสพติด เช่น การจัดกีฬา บันเทิง นันทนาการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานลูกจ้างใช้เวลาว่างห่างไกลจากยาเสพติดและเป็น การเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่เข้มแข็ง เตรียมพร้อมในการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบสุขภาพพนักงาน คณะแนเต็ม 10 โดยเน้นการตรวจสอบสุขภาพ ประจำปีพนักงานตามข้อกำหนดของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ให้สถานประกอบการมีการจัด บริการตรวจสอบสุขภาพพนักงานประจำปี โดยเฉพาะสถานประกอบการที่มีประเภทกิจการเสี่ยงต่อสุขภาพของ พนักงาน และตามโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด เน้นการตรวจทดสอบหาสารเสพติด ของ พนักงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพนักงานลูกจ้างทั้งหมดของสถานประกอบการ

ขั้นตอนที่ 6 การอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติดแก่พนักงานลูกจ้าง คณะแนเต็ม 15 คณะแน โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การจัดประชุมพนักงานการอบรมสัมมนา และจัดนิทรรศการ ความรู้ ยาเสพติดและโทษของยาเสพติด

ขั้นตอนที่ 7 การตรวจสอบสถานประกอบการต้องไม่พบผู้ที่เป็นลูกจ้างของสถาน ประกอบการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทุกประเภททั้งผู้ค้า และผู้เสพติด โดยมีคณะแนเต็ม 10 คณะแน

ซึ่งผลการดำเนินการตรวจติดตามประเมินผลโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 7 ขั้นตอน มีสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและได้คณะแนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 ดังนี้

ตารางที่ 3.3 (2) ผลการตรวจประเมินสถานประกอบการตามหลักเกณฑ์โครงการผลการดำเนินงาน
ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึง 20 สิงหาคม 2546

ที่	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	ข้อมูลสถานประกอบการ		ผ่านเกณฑ์คะแนน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80	ไม่ผ่านเกณฑ์ ครั้งที่ 1
		สถานประกอบการ (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)		
1.	เมืองเชียงใหม่	192	12,144	189	3
2.	สันกำแพง	27	1,021	26	1
3.	สารภี	16	2,097	16	-
4.	หางดง	15	2,538	15	-
5.	แม่ริม	13	749	12	1
6.	สันทราย	7	2,768	7	-
7.	ดอยสะเก็ด	12	921	11	1
8.	ฝาง	3	158	3	-
9.	สันป่าตอง	7	533	4	-
10.	แม่อาว	3	180	3	-
11.	จอมทอง	1	73	1	-
12.	แม่แตง	2	109	2	-
13.	เชียงดาว	1	63	1	-
14.	กิ่งอำเภอแม่ออน	2	107	2	-
15.	กิ่งอำเภอดอยหล่อ	1	105	1	-
รวม	13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ	299 แห่ง	23,566 (คน)	293 แห่ง	6 แห่ง

จากตารางที่ 3.3 (2) ผลการดำเนินงานตรวจประเมินผลสถานประกอบการตามโครงการสถานประกอบการปลอดภัยาศพติดจังหวัดเชียงใหม่ เป้าหมายดำเนินการจำนวนสถานประกอบการจำนวน 299 แห่ง ลูกจ้าง 23,566 คน โดยดำเนินการตรวจประเมินผลจากคณะกรรมการ 5 ชุด ผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึง 20 สิงหาคม 2546 ในพื้นที่ตั้งสถานประกอบการ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ มีสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการ 7 มาตรการ ที่ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 100 จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์เป็นโครงการสถานประกอบการปลอดภัยาศพติดจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 293 แห่ง และสถานประกอบการที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 6 แห่ง อยู่ใน พื้นที่อำเภอเมือง สันกำแพง แม่ริม และดอยสะเก็ด ซึ่งคณะกรรมการกำหนดให้ปรับปรุงเกณฑ์ มาตรฐานโดยให้ระยะเวลาดำเนินการแก้ไข ตั้งแต่วันที่ 20 - 30 สิงหาคม 2546

(3) ผลการตรวจหาสารเสพติดในสถานประกอบการ ตามโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ได้เน้นมาตรการตรวจสอบหาสารเสพติดในกลุ่มพนักงานลูกจ้างจากจำนวนเป้าหมายสถานประกอบการ 299 แห่ง ลูกจ้าง 23,566 คน ให้สถานประกอบการคัดลูกจ้างที่ คาดว่าเป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานที่เข้าปฏิบัติงานในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 18.00 น. ถึง 06.00 น. ของวันรุ่งขึ้น หรือพนักงานที่มาจากท้องที่อำเภอชุมชน ที่เป็นเขตแพร่ระบาดของยาเสพติด ค่อนข้างรุนแรง ได้แก่อำเภอฝาง เชียงดาว แม่อาฮง พร้าว แม่แตง เป็นพนักงานที่ควรจะต้องตรวจสอบหาสารเสพติด เป็นกลุ่มเป้าหมายแรก แต่เพื่อมิให้ผลกระทบต่อสภาพจิตใจ และขวัญกำลังใจ ให้สถานประกอบการคัดเลือกพนักงานระดับบริหาร และระดับหัวหน้าฝ่ายหรือแผนกอื่น ๆ เข้ามาผสมกับพนักงานกลุ่มเสี่ยงตรวจหาสารเสพติด โดยกำหนดเป้าหมายสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 – 100 คน ให้มีการตรวจสารเสพติด ร้อยละ 10 ของลูกจ้างทั้งหมด และสถานประกอบการที่มีลูกจ้างเกิน 100 คนขึ้นไป ให้มีการตรวจทดสอบหาสารเสพติดร้อยละ 20 ของลูกจ้างทั้งหมด แต่ถ้าสถานประกอบการใดต้องการตรวจพนักงานเกินกว่าที่กำหนดทางคณะกรรมการส่งเสริมการสนับสนุน เนื่องจากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนชุดทดสอบหาสารเสพติดให้กับโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ไม่ต่ำกว่า 10,000 ชุด และพร้อมที่จะสนับสนุนเพิ่มเติมตามความต้องการ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดซื้อชุดตรวจสอบหาสารเสพติดจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 90,000 ชุด สำหรับใช้ในแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดของจังหวัดเชียงใหม่ทุกประเภท ผลการตรวจสอบหาสารเสพติดในกลุ่มพนักงานลูกจ้างตามเป้าหมายสถานประกอบการปลอดยาเสพติด จำนวน 299 แห่ง ลูกจ้าง 23,566 คน ดังนี้

ตารางที่ 3.3 (3) รายละเอียดการตรวจหาสารเสพติดพนักงานลูกจ้างแยกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	ข้อมูลสถานประกอบการ		การตรวจหาสารเสพติด			หมายเหตุ
		แห่ง	คน	เป้าหมาย (คน)	ผลตรวจ (Negative)	ผลตรวจ (Positive)	
1.	เมืองเชียงใหม่	192	12,144	1,428	1,415	13	(1) การตรวจทดสอบ
2.	สันกำแพง	27	1,021	121	121	-	พนักงานเบื้องต้นไม่
3.	สารภี	16	2,097	467	100	7	ผ่านหมายถึงผลเป็น
4.	หางดง	15	2,538	635	631	4	+ แสดงผลน้ำยา
5.	แม่ริม	13	749	75	75	-	ทดสอบเป็นสีม่วง
6.	สันทราย	7	2,768	696	693	3	(2) ได้ดำเนินการใช้
7.	ดอยสะเก็ด	12	921	184	184	-	ชุดทดสอบของ สนง.
8.	ฝาง	3	158	30	24	6	สาธารณสุขจังหวัด
9.	สันป่าตอง	4	533	102	100	2	ทดสอบ ซึ่งมีค่าความ
10.	แม่เฒ่า	3	180	36	30	6	ถูกต้อง 95 % แล้ว
11.	จอมทอง	1	73	16	16	-	ปรากฏว่าแสดงผล
12.	แม่แตง	2	109	50	47	3	เป็น ไม่มีสารเสพติด
13.	เชียงดาว	1	63	10	10	-	แต่อาจจะเ็นยาแก้ไข้
14.	กิ่งอำเภอแม่ออน	2	107	12	12	-	หรือเครื่องดื่มบำรุง
15.	กิ่งอำเภอดอยหล่อ	1	105	15	15	-	กำลัง
รวม	13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ	299 แห่ง	23,566 คน	3,877 คน	3,832 คน	45 คน	

จากผลการตรวจทดสอบหาสารเสพติดในกลุ่มพนักงานลูกจ้าง จำนวน 3,877 คน ปรากฏว่า ผู้ไม่ผ่านการทดสอบหาสารเสพติดในเบื้องต้น 45 คน โดยชุดน้ำยาทดสอบแสดงผลเป็นบวก (+) (Positive) ชุดน้ำยาทดสอบเป็นสีม่วง (ปัสสาวะสีม่วง) คณะทำงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลชุมชนที่ออกปฏิบัติการพร้อมชุดปฏิบัติการตรวจสถานประกอบการ ได้ใช้ชุดทดสอบหาสารเสพติด ซึ่งเป็นชุดทดสอบที่สามารถยืนยันผลตรวจหาสารเสพติดได้ร้อยละ 99 ทำการทดสอบหาสารเสพติดจากพนักงาน ทั้ง 45 คน ปรากฏว่า ไม่แสดงผลการทดสอบหรือผลการทดสอบเป็นลบ (-) (Negative) 43 คน ส่วนพนักงาน 2 คน (เขตพื้นที่ตั้งโรงงานอำเภอ สันทราย) มีผลการทดสอบเป็นบวก (+) นั้น แสดงว่าพนักงานดังกล่าวเป็นผู้เสพยาเสพติดและทางเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขได้หารือกับฝ่ายบริหารสถานประกอบการและตัวพนักงานแล้ว ขอมรับว่าเป็นความจริง จึงกำหนดแผนปฏิบัติการเข้าบำบัดรักษา โดยกระบวนการจิตบำบัดที่ โรงพยาบาลชุมชนระดับอำเภอ และสถานเอนามัยใกล้ที่ตั้งโรงงานในช่วงระยะเวลาเลิกงาน วันละ 1 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 45 วัน โดยผู้บริหารสถานประกอบการนั้นจะประสานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการเข้ารับบำบัดของพนักงานลูกจ้างทั้ง 2 ราย อย่างใกล้ชิด และจะไม่มี การลงโทษพนักงานดังกล่าว เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการเลิกเสพยาเสพติด

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินโครงการและข้อเสนอแนะ

การดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ตามแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ซึ่งคณะรัฐมนตรีโดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้กำหนดนโยบายการประกาศสงครามต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด รวมทั้งกระทรวงแรงงานได้กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน สถานประกอบการในระบบของกระทรวงแรงงาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543 เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยกำหนดให้สถานที่ที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจ 6 ประเภท เป็นสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ โดยที่ภารกิจหน้าที่ของกระทรวงแรงงานจะต้องดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และจังหวัดเชียงใหม่ได้มอบหมายภารกิจดำเนินการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในสถานประกอบการ โดยมอบหมายให้สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่เป็นหน่วยปฏิบัติงานหลักร่วมประสานแผนปฏิบัติการกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานในจังหวัด ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และตำรวจจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด การสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ในปี 2546 ให้ดำเนินการกับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการโรงงานสีขาวของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งเป็นกระบวนการทางด้านการป้องกันและสร้างความเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ 2 ของแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (1 พฤษภาคม – 2 ธันวาคม 2546) สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับมอบหมายภารกิจจากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสรุปผลการดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม – 31 สิงหาคม 2546 เพื่อให้จังหวัดเชียงใหม่ประกาศเป็นจังหวัดเข้มแข็งต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในวันที่ 8 กันยายน 2546 โดยมีผลสรุปการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติโครงการ และข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินโครงการในฐานะคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน ตามคำสั่งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ที่ 19/2546 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2546 สำหรับนำเสนอเป็นกรณีศึกษาในการเสนอผลงาน เพื่อแต่งตั้งดำรงตำแหน่ง นักวิชาการแรงงาน 7 ว สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน โดยมีการสรุปผลการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

4.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ

(1) เป้าหมายดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ได้มอบหมายให้คณะทำงานดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ กำหนดเป้าหมายสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์โครงการโรงงานสีขาว และยกเว้นสถานประกอบการประเภทสถาบันการเงินธนาคาร สถานประกอบการประเภทให้บริการทางการแพทย์ และสถานประกอบการประเภทสถานศึกษาภาคเอกชน ซึ่งสถานประกอบการประเภทสถานศึกษาจะอยู่ในส่วนรับผิดชอบของหน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ฉะนั้นจึงมีเป้าหมายสถานประกอบการ 299 แห่ง ลูกจ้าง 23,566 คน ในพื้นที่ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ แยกรายละเอียดตามจังหวัด ดังนี้

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ข้อมูลสถานประกอบการเป้าหมาย		หมายเหตุ
		จำนวนสถานประกอบการ (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)	
1	เมืองเชียงใหม่	192	12,144	1) สถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว ปี 2544 – 2546 จำนวน 71 แห่ง 2.) สถานประกอบการประเภทสถาบันการเงินธนาคาร การบริการทางการแพทย์ 17 แห่ง
2	สันกำแพง	27	1,021	
3	สารภี	16	2,097	
4	หางดง	15	2,538	
5	แมริม	13	749	
6	สันทราย	7	2,768	
7	ดอยสะเก็ด	12	921	
8	ฝาง	3	158	
9	สันป่าตอง	4	533	
10	แม่อาว	3	180	
11	จอมทอง	1	73	
12	แม่แตง	2	109	
13	เชียงดาว	1	63	
14	กิ่งอำเภอแม่ออน	2	107	
15	กิ่งอำเภอดอยหล่อ	1	105	
รวม	13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ	299	23,566 คน	

(2) ผลการดำเนินการตรวจประเมินผลสถานประกอบการ

คณะกรรมการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ แต่งตั้งคณะทำงานชุดปฏิบัติการตรวจติดตาม ประเมินผล โครงการสถานประกอบการ จำนวน 5 ชุด โดยเริ่มปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - 31 สิงหาคม 2546 โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อประเมินผลสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์และประกาศเป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติดของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะมีการมอบป้ายประกาศและประกาศเกียรติคุณ ซึ่งผลการดำเนินงานโดยสถานประกอบการเป้าหมาย 299 แห่ง ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของโครงการได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 100 จำนวน 299 แห่ง ซึ่งมีสถานประกอบการบางแห่งที่คณะทำงานชุดปฏิบัติการได้ตรวจประเมินผลครั้งที่ 1 ไม่ผ่านเกณฑ์ แต่คณะทำงานชุดปฏิบัติการได้ให้ระยะเวลาในการแก้ไขกระบวนการตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ และมีการตรวจประเมินผลสถานประกอบการ ดังกล่าว ครั้งที่ 2 จนสามารถปรับปรุงแก้ไขและผ่านเกณฑ์มาตรฐานเป็นสถานประกอบการปลอด ยาเสพติดของจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 299 แห่ง โดยมีสถานประกอบการที่จังหวัดเชียงใหม่ หักคัดเลือกเป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติดดีเด่นของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 แห่ง เพื่อเข้ารับมอบธงปลอดยาเสพติด ในพิธีประกาศเป็นจังหวัดเข้มแข็งปลอดยาเสพติดของประเทศไทย ในวันที่ 8 กันยายน 2546 โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายประมวล รุจนเสรี) เป็นประธานในพิธีมอบ ณ โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสรุปผลการตรวจติดตามประเมินผลสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 (2) ด้านการตรวจหาสารเสพติด

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ผลการตรวจสารเสพติดถูกจ้าง			
		จำนวนสถานประกอบการ (แห่ง)	ถูกจ้างที่ตรวจสารเสพติด	ผลตรวจเป็นลบ	ผลตรวจเป็นบวก
1	เมืองเชียงใหม่	192	1,428	1,415	13
2	สันกำแพง	27	121	121	-
3	สารภี	16	467	460	7
4	หางดง	15	635	631	4
5	แม่ริม	13	75	75	-
6	สันทราย	7	696	693	3
7	ดอยสะเก็ด	12	184	184	-
8	ฝาง	3	30	24	6
9	สันป่าตอง	4	102	100	2
10	แม่เมาะ	3	36	30	6
11	จอมทอง	1	16	16	-
12	แม่แตง	2	50	47	3
13	เชียงดาว	1	10	10	-
14	กิ่งอำเภอแม่ออน	2	12	12	-
15	กิ่งอำเภอดอยหล่อ	1	15	15	-

(ตารางที่ 4.1 (3) ด้านสถานประกอบการดีเด่นตามโครงการ 10 อันดับ

อันดับ	ชื่อสถานประกอบการ	ที่ตั้ง	ประเภทกิจการ	คะแนนได้ (เต็ม 100)
1	บริษัท แม่ปิง 1988 (อิมพีเรียลแม่ปิง)	เมืองเชียงใหม่	โรงแรมที่พัก	97
2	บริษัท แมคเวียงฟิงค์ (แมคโดนัลด์)	เมืองเชียงใหม่	อาหารสำเร็จรูป	95
3	บริษัท เกรทการ์เดียนนอร์ทเทอนรัน	เมืองเชียงใหม่	รักษาความปลอดภัย	93
4	บริษัท เชียงใหม่พลาซ่า	เมืองเชียงใหม่	โรงแรมที่พัก	92
5	บริษัท เชียงใหม่โฟร์เซนฟูดส์ สาขา 2	สันทราย	อาหารแช่แข็ง	92
6	บริษัท มัทนาเครื่องเงิน	เมืองเชียงใหม่	เครื่องประดับเงิน	91
7	สวนอาหารทะเลนางนวล	เมืองเชียงใหม่	อาหาร-เครื่องดื่ม	90
8	บริษัท รุ่งเรืองเฟอร์นิเจอร์	สันทราย	เครื่องใช้สำนักงาน	89
9	บริษัท พี.พี.เอส.คอนกรีต	จอมทอง	วัสดุก่อสร้าง	89
10	บริษัท เคซี เชียงใหม่อุตสาหกรรม	สันป่าตอง	อาหารแช่แข็ง	88

จากการสรุปผลการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดภัยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ จะเห็นได้ว่า ตามเป้าหมายโครงการและการดำเนินงานของคณะทำงานดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดภัยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะทำงาน ประกอบด้วย หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสาธารณสุขระดับอำเภอ โรงพยาบาลชุมชนประจำอำเภอ สถานีอนามัยอำเภอ ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ สถานีตำรวจภูธรระดับอำเภอและตำบล ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอและกิ่งอำเภอที่ตั้งของสถานประกอบการทั้ง 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ได้เกิดความร่วมมือประสานงานในเชิงบูรณาการ ดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดภัยาเสพติดของจังหวัดเชียงใหม่ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม – 31 สิงหาคม 2546 ระยะเวลาดำเนินงานเพียง 3 เดือน รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ เห็นความสำคัญของแผนปฏิบัติการ ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ เพื่อให้วัตถุประสงค์หลักสำคัญได้แก่การปราบปรามและป้องกันปัญหาเสพติดให้หมดไปจากชุมชน อำเภอ จังหวัด และโดยเฉพาะในสถานประกอบการ ที่เป็นแหล่งสำคัญในการสร้างฐานเศรษฐกิจของ ชุมชน ของจังหวัด และของประเทศ ปัจจัยสำคัญเพื่อต้องการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ครอบครัวของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานในจังหวัดซึ่งมีผู้ใช้แรงงานในระบบของกระทรวงแรงงาน ประมาณ 120,000 คนเศษ จากความสำคัญดังกล่าว ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ได้อนุมัติงบประมาณของ ศตส.จ.นม. จำนวน 105,750 บาท เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ ซึ่งถ้าจะรองบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ ไม่อาจจะสามารถดำเนินการกับสถานประกอบการให้เป็นสถานประกอบการปลอดภัยาเสพติดตามนโยบายของกระทรวงแรงงานได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงภายใน

ระยะเวลาอันสั้น โดยเฉพาะภารกิจที่กระทรวงแรงงานมอบหมายให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสถานประกอบการกับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะไม่อาจบรรลุผลสำเร็จทันต่อนโยบายของรัฐบาลได้ การบูรณาการและการประสานแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานในระดับภูมิภาคน่าจะเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ภารกิจของแผนปฏิบัติการสำเร็จไปได้ด้วยคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานมีอัตรากำลังที่ลดน้อยลง ภายหลังจากการปฏิรูประบบราชการ ฉะนั้น ภารกิจสำคัญที่เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและของกระทรวงแรงงาน หน่วยงานระดับกระทรวงและระดับกรมในกระทรวงแรงงานต้องใช้การประสานและบูรณาการแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกันและร่วมประสานการปฏิบัติงาน อีกทั้งอาจจะต้องประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ไม่ควรจะค้ำึงว่าภารกิจต่างๆ จะเป็นของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น การให้เจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงแรงงานในระดับจังหวัดมาร่วมปฏิบัติการต่าง ๆ ถึงแม้จะขาดทักษะและความชำนาญภารกิจนั้นๆ เนื่องจากไม่เคยปฏิบัติมาก่อนแต่ก็สามารถนำมาแนะนำ อบรม เรียนรู้ภายในระยะเวลาอันสั้น เพราะข้าราชการและเจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงแรงงานทุกคนในระดับภูมิภาคไม่เพียงทำงานตามหน้าที่หลักด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคจะต้องปฏิบัติภารกิจหลากหลาย ทั้งนโยบายของรัฐบาล ของกระทรวง ของกรมในสังกัดแล้ว จะต้องปฏิบัติภารกิจของจังหวัดด้วย เนื่องจากตามการบริหารราชการส่วนใหญ่หน่วยงานกระทรวงแรงงานจะสังกัดการบริหารราชการในส่วนภูมิภาค จะต้องปฏิบัติภารกิจหลายด้านและมีทักษะในการปฏิบัติงานอื่นๆนอกเหนือจากภารกิจของหน่วยงานต่างๆในระดับกรมที่ได้รับมอบหมาย ฉะนั้นการบรรลุผลสำเร็จของโครงการสถานประกอบการปลอดอาชญากรรม จังหวัดเชียงใหม่ เกิดจากความร่วมมือและประสานงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นหน่วยงานหลักและเป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการป้องกันการป้องกันและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสถานประกอบการให้สำเร็จไป โดยอาศัยความร่วมมือตามภารกิจมอบหมายและความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระหว่างนายอำเภอท้องที่ ดำรงจตุรจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขระดับจังหวัดและอำเภอ ทำให้การปฏิบัติงานดำเนินการกลุ่มเป้าหมายสถานประกอบการทั้ง 299 แห่งซึ่งกระจายกันอยู่ใน พื้นที่ 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ โดยที่บางอำเภอมีระยะทางไกลจากที่ตั้งของสำนักงานหรือตัวจังหวัดประมาณ 100 – 150 กิโลเมตร ซึ่งเป็นการยากลำบากในการปฏิบัติงานกับสถานประกอบการที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งประเภทกิจการด้านการเกษตร การให้บริการและประเภทอุตสาหกรรมการผลิต ได้ผลสำเร็จตามนโยบายและภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี

4.2 ประโยชน์การดำเนินโครงการต่อผู้ใช้แรงงาน

การดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด จังหวัดเชียงใหม่ นอกเหนือจากเป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ของกระทรวงแรงงานและของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้บรรลุตามแผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแล้ว โครงการดังกล่าวยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเจ้าของสถานประกอบการ กลุ่มพนักงานลูกจ้างในสถานประกอบการแล้ว ยังได้ส่งผลประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชนของผู้ใช้แรงงานที่เป็นพลเมืองหรือประชากร หลักสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโต เนื่องจากเมื่อผู้ใช้แรงงานมีกำลังกาย มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่สมบูรณ์แล้ว สามารถสร้างกำลังการผลิตทางด้านคุณภาพของสินค้าในการเพิ่มมูลค่าการส่งออก การจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น ทำให้เจ้าของสถานประกอบการมีกำไรจากการผลิต ยังจะส่งผลต่อการเพิ่มอัตราการจ้างงาน การจ่ายค่าตอบแทนและการจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานลูกจ้างได้มีรายได้อัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตของครอบครัวผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประโยชน์ของการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ที่ส่งผลประโยชน์ต่อเจ้าของกิจการและลูกจ้างในด้าน

(1) การที่ลูกจ้าง กลุ่มผู้ใช้แรงงานมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเป็นสิ่งที่บั่นทอนต่อสุขภาพและกำลังทรัพย์ของลูกจ้าง ทำให้ลูกจ้างไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับวงจรของยาเสพติด เนื่องจากวงจรยาเสพติดถูกตัดขาดจากกลุ่มผู้ใช้แรงงานทำให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานได้มีรายได้เพิ่มและสามารถนำมาดูแลครอบครัวของตนเองได้อย่างมีความสุข

(2) คุณภาพการผลิตสินค้า การให้บริการของสถานประกอบการมีประสิทธิภาพ เพิ่มมูลค่าของรายได้ เนื่องด้วยลูกจ้างในสถานประกอบการมีกำลังการผลิตอย่างเต็มประสิทธิภาพ

(3) เจ้าของและผู้บริหารสถานประกอบการมีรายได้จากอัตราการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้นั้นกลับมาสู่การเพิ่มอัตราค่าจ้าง ค่าตอบแทน และการจัดสวัสดิการให้แก่ลูกจ้าง

(4) การสร้างความเชื่อถือให้กับผู้สั่งซื้อสินค้าหรือผู้มาใช้บริการ ด้วยการรับรอง คุณภาพว่าสถานประกอบการต่างๆเป็นสถานประกอบการที่มีพนักงานลูกจ้างและเจ้าของกิจการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเป็นภัยร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ

(5) ครอบครัวและชุมชนของลูกจ้าง มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นครอบครัวผาสุก อีกทั้ง หัวหน้าครอบครัวซึ่งเป็นผู้ใช้แรงงานยังนำกระบวนการต่อต้านยาเสพติดมาใช้กับสมาชิกของ ครอบครัว ได้แก่ บุตรธิดา ให้ห่างไกลยาเสพติด อันเป็นการป้องกันไม่ให้เยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทุกประเภท ซึ่งครอบครัวของผู้ใช้แรงงานจำนวน 23,566 ครอบครัว จะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

4.3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

(1) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินโครงการ

ในการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินโครงการในส่วนของหน่วยงานและคณะทำงานปฏิบัติการ (ชุดปฏิบัติการตรวจติดตามการประเมินผล) และการตรวจติดตามการประเมินผลโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด แบ่งเป็นปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานหลัก 2 ด้าน ได้แก่

ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงาน

ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คณะทำงานดำเนินโครงการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานซึ่งเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานบางหน่วยงาน ยังขาดทักษะความรู้ความเข้าใจ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด ศูนย์พัฒนาฝีมือจังหวัด สำนักงานประกันสังคมจังหวัด เพราะด้วยเหตุผลที่ว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านั้นไม่เคยได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านยาเสพติดมาตลอดเวลาเหมือนกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ โดยที่ทั้งแรงงานงานจังหวัดเชียงใหม่ ผู้จัดทำผลงานทางวิชาการในฐานะคณะทำงานและผู้ช่วยเหลืองานคณะทำงาน รวมทั้งนักวิชาการแรงงาน 7ว ของสำนักงานแรงงานจังหวัดที่เคยปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ ชาวเขา ซึ่งเคยปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ชุมชนบนพื้นที่สูงปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทนการปลูกพืชเสพติด ทำให้มีความเข้าใจ กระบวนการป้องกันและการแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดพอสมควร

ด้านความร่วมมือของเจ้าของสถานประกอบการ

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ความเข้าใจและความร่วมมือของเจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการ เป้าหมายดำเนินโครงการ โดยเฉพาะสถานประกอบการที่เป็นความร่วมมือระหว่างนักลงทุนชาวต่างประเทศกับนักลงทุนไทย ยังไม่ให้ความสำคัญและความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการสถานประกอบการปลอดยาเสพติด มีเพียงผู้บริหารระดับผู้จัดการหรือหัวหน้าฝ่ายบุคคลของสถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมและอำนวยความสะดวกในการติดตามประเมินผลโครงการ ปัญหาบางประการที่เกิดขึ้นเช่นลูกจ้างในสถานประกอบการเสพยาเสพติดจากผลการทดสอบที่แน่ชัด เมื่อรายงานให้ผู้บริหารสถานประกอบการระดับสูงแล้ว ความเห็นของผู้บริหารต้องการไล่นักงาน ลูกจ้างออกจากสถานประกอบการในฐานความผิดเสพยาเสพติดผิดกฎหมายไทย ทำให้มีปัญหา ยุ่งยากในการบริหารการลงทุนของสถานประกอบการ คณะทำงานต้องทำความเข้าใจและขอความร่วมมือให้มีการผ่อนผันการไล่ออกและให้โอกาสพนักงานได้ปรับปรุงตัวเพื่อให้โอกาสเป็นพลเมืองและลูกจ้างที่ดี โดยที่ทางราชการและหน่วยงานกระทรวงแรงงานไม่มีกฎหมายหรือระเบียบบังคับที่ชัดเจนในการยับยั้งไม่ให้สถานประกอบการไล่นักงานออก นอกจากขอความร่วมมือจากสถานประกอบการเท่านั้น ส่วนอีกปัญหาหนึ่งคือ สถานประกอบการที่เจ้าของเป็นคนไทย โดยเฉพาะสถานประกอบการที่ให้บริการด้านเครื่องดื่มและอาหาร จะไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรในการตรวจทดสอบ

หาสารเสพติดในกลุ่มพนักงาน เนื่องจากกลัวว่าถ้าพบว่าพนักงานเป็นผู้เสพยาเสพติดจะทำให้เสียชื่อเสียงของสถานประกอบการนั้น

(2) ข้อเสนอแนะการแก้ไข้ปัญหา

ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงาน

แนวทางแก้ไข้และข้อเสนอแนะ หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ตั้งในส่วน ภูมิภาค โดยเฉพาะหัวหน้าส่วนราชการควรให้ความสำคัญและถือเป็นภารกิจหน้าที่ร่วมกันในการปฏิบัติตามภารกิจเร่งด่วนของรัฐบาล และของกระทรวงแรงงาน บางส่วนราชการยังถือว่าไม่ใช่ หน้าที่ปฏิบัติงานหลัก จึงขาดการส่งเสริมทักษะความรู้แก่เจ้าหน้าที่ ควรถือเป็นภารกิจสำคัญร่วมกันของหน่วยงานสังกัดกระทรวง ส่วนการเสริมสร้างทักษะความรู้ด้านยาเสพติดของเจ้าหน้าที่นั้น มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงด้าน ยาเสพติด เช่น ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์บำบัด ยาเสพติดภาคเหนือ และตำรวจภูธรจังหวัด พร้อมให้การสนับสนุนอบรมความรู้และเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดตลอดเวลา

ด้านการส่งเสริมความร่วมมือของสถานประกอบการ

ตามนโยบายของรัฐบาลได้ประกาศชัดเจนสำหรับผู้เสพยาเสพติดถือเป็นผู้ป่วยที่จะต้องเข้าบำบัด รักษาและยังมีการแก้ไข้พระราชบัญญัติของกรมคุมประพฤติ เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงแรงงานควรจะมีการออกกฎกระทรวงหรือการแก้ไข้พระราชบัญญัติ ฉบับต่างๆที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการซึ่งอยู่ในความดูแลของกระทรวง แรงงานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่สำคัญ รวมถึงการให้สถานประกอบการต้องให้ความร่วมมือ กับหน่วยงานที่เข้าไปดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ยาเสพติดอย่างชัดเจน รวมถึงการป้องกัน และให้สิทธิประโยชน์แก่ลูกจ้างที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เฉพาะผู้เสพยาเสพติดให้โอกาสในการเข้า บำบัดรักษาและกลับมาปฏิบัติงานในสถานประกอบการนั้นได้อย่างเดิม โดยไม่ถือเป็นความผิด เพื่อให้เกิด การสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับผู้ที่ยังใช้ยาเสพติดแก้ไข้ปัญหาชีวิตของตนหรือผู้หลงกระทำความผิดชั่วคราว การที่กระทรวงแรงงานจะใช้นโยบายขอความร่วมมือสถานประกอบการเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ เนื่องจาก สถานประกอบการ โดยเฉพาะการส่งออกในต่างประเทศและการให้บริการของชาวต่างชาติ เมื่อทราบว่า สถานประกอบการนั้นๆ เคยมีพนักงานเป็นผู้เสพยาเสพติดให้โทษ

บรรณานุกรม

กระทรวงแรงงาน.2546. การประเมินผล. พิมพ์ครั้งที่1, กรุงเทพมหานคร :

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน.

กรมสุขภาพจิตและกรมการแพทย์. 2545. คู่มือผู้รับการบำบัด . พิมพ์ครั้งที่1,

กระทรวงสาธารณสุข : โรงพิมพ์กรมสุขภาพจิต .

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด . 2545 แผนแม่บทเพื่อการป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติด ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) . พิมพ์ครั้งที่ 1,

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : โรงพิมพ์การศาสนา.

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ . 2545 . รูปแบบการป้องกันและแก้ไข

ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ จากประสบการณ์ของ 17 จังหวัดภาคเหนือ . พิมพ์ครั้งที่ 1,

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ : พิมพ์ที่ บริษัทธรรมสารจำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด . 2545 . ยุทธศาสตร์พลัง

แผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด . พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่บริษัทธรรม

สาร